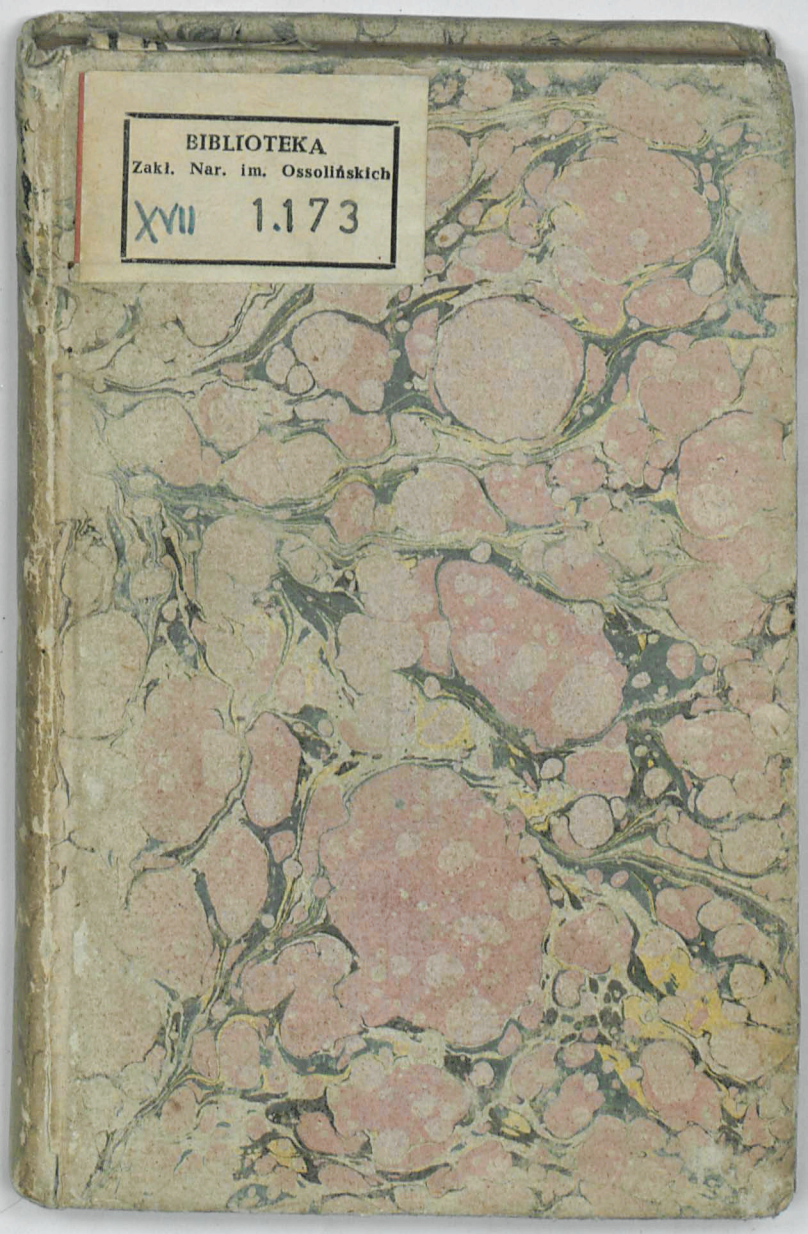

BIBLIOTEKA

Zakl. Nar. im. Ossolińskich

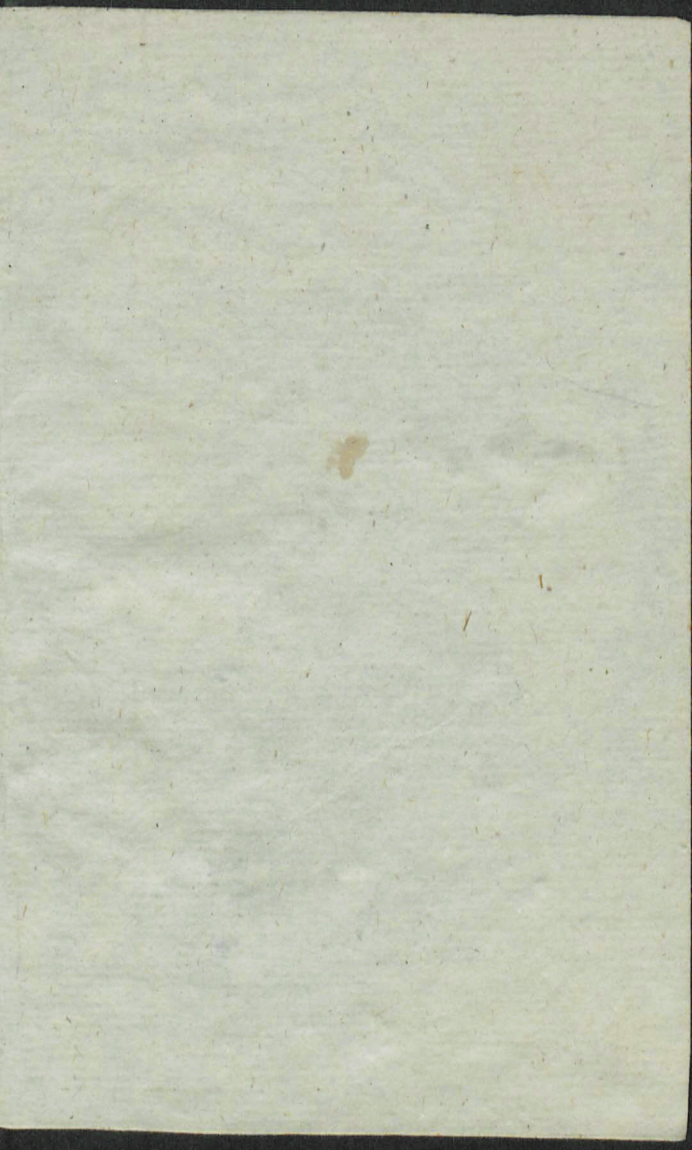
XVII

1.173

LVIII. C.

1835^c

registv.

PRZESTROGA
NA
CHYTROSC
MINISTROW
EWANYELICKICH,
w rozmowach o Wierze.

KROTKO
Pismem, Doktorami SS. zwyczajem
Kosciola Powszechnego
vkazana.

P R Z E Z
X. ANDRZEJA WARGOCKIEGO.

Przyp: to.

Kto sie wspiera kłamstw, ten pascie wiatry.

W KRAKOWIE, 18.210

Roku Pánskigo, 1605.

Ten Bleynot maia z Przodkow swoych Kostkowic
Trzy Krzyze zlotre w staloney Podkowie.
Bo stawni w boiu/ y w kazdey potrzebie :
O drugich cuda swiadcza ze sa w niebie.
Ktoz tak wymowny/ kto bogaty w slowa/
Co cie wystowi ? Szczesliwa Dobrowa.
Boday kwitnela/ Boday nam rodzila
Zesze/ y iesze takich ludzi sila.

XVII - 1173 - 11

X. Stanisl. Grochowski.

Jásnie W. ielmożnemu Pánu,

P. IERZEMV
Z STEMBERKA
KOSTCE, KASZTELA=
nowi Chełmieńskiemu, Pod=
skarbiemu Ziem Pruskich, Go=
łubskiemu, Dersowskie=
mu. &c. Staroscie.

X. ANDRZEY WARGOCKI
Z. D. Z.

Cytróść nie=
przyaciela ná=
rodu ludzkiego/
Jásnie W. M.
P. iáko rozmái=
ta y silna jest / niemáß człowies=
ká ná świećcie / ktoryby ábo po=
wiedzieć / ábo opisać / y do ro=
zumi

Przedmowa.

rozumienia doskonałe podać
 mógł. Abowiem y od natury
 wielce subtelna moc ku poieciu
 niewypowiedzianych trudno-
 ści wziawszy / y przez dawność
 czasu y wieku nader sztuczney
 ad fallendum experyenciey do-
 siagnawszy / niemal do wśfel-
 kiego podobieństwa droge zám-
 knał / áby go kto mógł wedle po-
 trzeby zawnę wyrozumieć. Je-
 dnákże Doktorowie śś. cześcia
 od P. Boga intellectum illumi-
 natum máiac / cześcia sie inſzy-
 mi poſzczodkami od niego dány-
 mi wspieráiac / wielka iego ná-
 wpadek ludzki w tym poſláto-
 wáli a ſruke / iż gdy mu Bátwo
 chwálcow przeciw Pánſkiemu
 Koſciolowi nie ſſáto / Káce-
 rze by tákie beſtye in hanc arená

a Auguſt.
 de Ciuit. lib.
 18. C. 15.
 a Cypri:
 de unit.
 Eccl.
 a Chryſo.
 in Mat.
 homil. 48.
 per Imp.

ex catabulo suo wypuścic / krot-
 rzy przecie od batwanow Po-
 ganskich Philozofow by kaska-
 nie nie odnieśli. Abowiem nie
 tylko to drzewiane / kamienne /
 srebrne / mosiadzowe / rz. bo-
 zki Batwanami zowiemy / ale
 y nauke a fantazyje ludzi swo-
 wolnego rozumu / gdyz iako o-
 ne powierzchne lud prosty w
 bledy wodzily / tak te wnetrz-
 nym a skrytym sposobem wzo-
 nym samotowka nieszczesna by-
 ty. Jest to gorze / y nieczem-
 nieyze Batwochwalsstwo (mo-
 wi b Augustyn S.) gdy ludzie
 fantazyje swoje by iakie Bozki
 chwala / a co z hardosci y du-
 my rozumem blednym wymy-
 slili za wiare maia. A tak ten
 (o ktorym mowimy) Nieprzy-
 iaciel / acz to zawze przed tym

b August:
 de vera
 Relligi. C.
 38.

Przedmowa.

broit / ále wieku nášego teraz-
 meyšego nabárzicy / gdy przez
 swoje subiecta Káptáństwo
 Nowego Testámentu praw-
 dzine zgániwšy y odiawšy / o-
 fiáre przenachwálebnieyša zel-
 żywšy y odrzućiwšy / Sákrá-
 menty wiolowawšy / zwierz-
 chność y władza Košcielna /
 podeptawšy / w iákaš ćielesney
 wiáry lárwe ludzic vbrat / y
 do wšelkiey sweywoli wrota
 świátnu otworzył. Sokrátés
 on wielki Philozof baczac / iá-
 ko przodkowie iego sílá dzin-
 nych opinii rozumem swoim o
 rozmaitych rzeczách / to nátu-
 rálnych / to niebieskich nárobi-
 li / á sadzac że wšyscy zbládzi-
 li / rzekł : Quæ supra nos , nihil
 ad nos , y nowe sobie bátwany
 czynić poczał / to iest / o szczęśli-

wości

wosci ludzkiej y blagostawień-
 stwie dyskursy swoje wkręzo-
 wat/ w czym go wieku naszego
 nie wydali Kacerze. Abowiem
 Doktorom SS. y Konciliom
 chwalebny nagane dawszy/
 blad przypisawszy / nowe ia-
 kies y dziwne pisma s. wytkla-
 dy poczynili/ nowe a w Koscie-
 le Bozym nigdy nie gloszone Ar-
 tyfuty wymyslili / Starozyn-
 nośc (Supra nos, nihil ad nos)
 wzgardzili / porzucili. Wiec/
 a zgotą we wszytkiej Sokra-
 tesowey Philozofiey niemasz na-
 uki (tylko in speciem) żadney
 pozorniejszyey y powazniejszyey
 nad te: Cnota jest nawietże
 czlowieczce sczescie/ o ktora nie
 innym / ale tylko iey samym
 wzgledem/ powinien sie starac.
 Te gdy inszych Medrcow sko-

ty / (iako Akademikon / Pery-
 páterikon / Stoikon) vstyžaly /
 zdywily sie / y pochwalily :
 Ale náder me ostrožnie. Abo-
 wiem / iakás tey cnoće odplá-
 te vřazáli? Nie widzimy / me
 czytamy. Kto (mowia) be-
 dzie žyt cnotliwie / nieśmiertel-
 ney slawy miedzy ludźmi do-
 stanie. Ale to świecła y pro-
 žna dumá. Žnác že náтуры cno-
 ty nie baczyli / áni iako Panu
 Bogu miła / y iako ia wieczne
 pláci / wiedzieli / dla czego ták
 podło / ták niřzemnie / ták ni-
 řto o mey mowili y pisáli. Tož
 či Kácerze działáia. Ano wnie-
 śli do ludzi Artykuł :

W I A R A
 S A M A V S P R A W I E D L I W I A .

W I A R A S A M A D O Z B A W I E -
 N I A P O T R Z E B N A :

dosyć pozorny / dosyć náturze

grzechem

grzechem skazoney mity / dosyć
 y do wykonania łacny y podo-
 bny / ale iesli weń kto wgladnie-
 y škodliwy y głupi. Oświada-
 czáia sie w prawdzie / że my do-
 brych uczynków nie gánimy /
 choć same tylko wiare potrze-
 bna uczynmy / ale to iest własny
 Pogański Baktwan. Abowiem
 tak też właśnie Stoicy Philo-
 zofi uczyli o cności swoiey / że
 by też prawdziwemu Oyczy-
 zny młóśnikowi służb y utrat-
 iego nie nagrodzono / tedy sie on
 cnota swoia kontentowác be-
 dzie / y ná tey samey przestanie.
 Zgánit to Apostoł S. Jesli tyl-
 ko (mowi) w tym żywócie w
 Chrystusie nadzieie mamy / ie-
 steśmy niedznieyşy / niżli wşy-
 scy ludzie. Abowiem (iáko iez-
 den pişze) Cnota od Boga Ses-

2. Cor. 7.

dziego weźmie zapłatę / który /
 jeśli iey zaprzyś / nie niedzney-
 żego / nie nad nie głupszego nie
 świecie nie będzie. Aleć by to
 podobno znosniejszy była / kie-
 dyby sie do czego wietszego nie
 chylili. Komecznie Pogański
 Batwochwálstwo słowy y rze-
 cza Wodzowie Kácerscy do lu-
 dzi kstatem Philozofow wne-
 śili. Powiedział Zeno Stoico-
 rum Princeps, iż Bog sie nie gnie-
 wa / (gdyzby to megodna / á-
 by taka Pássa / miała tak wiel-
 ka náture kálac) nastąpił Epi-
 kurus / y rzekł: Jeśli sie Bog
 nie gniewa ni ná kogo / toć te-
 y káski nikomu nie pokázuie / y
 iáko nie škodzi / tak nie poma-
 ga / sam tylko o sobie wie / e-
 swiát náš / y o regiment iego
 nie dba. A zátym Diágorás y

Przedmowa.

Cyreneus Theodorus w glos
powiedzieli/Boga nie maŝ. Bo
kiedyby byl / tedyby byl sprá-
wiedliwy y gniewalby sie ná
złych/byłby dobry nie zazdro-
ściwy/ płáciłby cnoty dobrzym/
ále iż oboygá nie działa/ znać że
go nie maŝ. Powiedziat Luter:
że uczynki dobre nie zástuguia
Kroleŝtwá niebieskiego/poprá-
wit Zwingiel y Kálwin/iż Bog
człowieku káždemu do grzechu
ieŝt przyczyna/ niektorzy ludzie
w Páńŝtwie Szockim / oboie
náukę wważáiac/ rzekli: Jeŝli
Bog dobrych uczynków nie płá-
ci/ ieŝli do złych przyczyna ieŝt/
toć go tedy ráczey nie maŝ / y
názwáli Sekte ŝwoie imieniem
nowym / Szotom onym stá-
rym áni ŝtychánym Godles / to
ieŝt Athei / ábo Bezbogowie.

Przedmowa.

Dwo szere Białwany Pogań-
 cie / zá chytróscia y nauka Mi-
 trzá swego robia / ktore y w
 sziegách piżac / y ná kazániách
 woich wołaiac / y w Dysputá-
 yách z prawowiernymi sie swá-
 czac / rozmaitymi zdrádamy zá-
 bawienne wdawáia y przeda-
 wáia. Ezego y ia czesćia sie ná-
 czyrawşy / czesćia też nastu-
 dawşy / po Apologiey moiey /
 ktoram przeciwko nim wydał /
 odalem sie záraz do spisania
 Przestrogi temu / ktoryby kie-
 dy z nimi o Wierze mówil wśá-
 zuiać mu / iáko ze wşech miar /
 ná ich niewypowiedziáne chy-
 trości opátrzny być ma. Ná-
 luczno zá sie te praca moie / stu-
 żniem W. M. P. memu Mito-
 przypisał gdyż w domu stáro-

dawnyu

Przedmowa.

dawnym y przezacnym W. M.
 mego Miłoś: Páná / záwsze wiá
 rá swieta kwitnelá / záwsze sie
 w nim iey obrońc / množyli / me
 tylko Kátholicy / ále y Swieći
 sie rodzili. Ztad wyšli swieći
 Biskupi / swieći Zákonnicy / ma
 orzy Senatorowie / meźni Ry
 cerze. Zaište bylá to / iákoby
 włásna fámiliey W. M. mego
 Miłoś: Páná / & in Toga, &
 in Sago, Kzeczypospolitey stu
 żac / nieśmiertelney sławy stu
 kác. Abowiem / křoź nie znal
 onego Wielkiego Woiewody
 Sedomierstkiego Janá Kostki /
 Stryjá W. M. mego Miłoś: P.
 křory do Kostoku ná ziazd / od
 (świeteý pámieći) Krolá Au
 gustá postány / aby tám miedzy
 nim á dwiema Krolmi / Swed

ctim y Duńskiem trudności nie
 ktore vprzatnat / śliczny lu-
 dziom Zamorskim Senatorá
 zacnego / Postá madrego / czło-
 wieká szczęśliwego Konterfekt
 wkazał w sobie / tak / że potym
 dla wielkich á práwie Stano-
 wi Krolewskiemu Cnot y
 spraw przyzwoitych był Can-
 didatus Regni, gdy stawne Ry-
 cerstwo Polskie wolnymi gło-
 sy do scepru go y Korony wo-
 táło. Wiec y on Stánisław
 Kostká brát W. M. mego Mi-
 toś: Pána / do Załonu Societa-
 tis Iesu wstapwšy / y zá żywo-
 cá / y po śmierci / nie ludzkim /
 ále Boskim świadectwem / dzi-
 wámi mowie y cudámi / co był
 zac / dostátecznie pokazat / kto-
 rego rodzony Páwel ieszcze ná-

tym

Przedmowa.

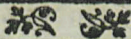
tym niebezpiecznym morzu że-
gluie / y z Piratami iego sie v-
gania / srogich nawalności sie
lekáiac / z Okretu swego impe-
dimentá sporo wyrzuca / świad-
kowie sa Załony / Szpitale /
vbodzy / sieroty / ktorzy te wy-
mioty zbieráia. Wspomináć
Biskupow / y inszych Senato-
row przodkow W. M. mego
Mitos: Pána nie bede / ponie-
waż Dyczyná iáko cnych Sy-
now swoich dzieiow nieśmier-
telney Pámieci godnych dobrze
jest wiadoma / ktorych torem
moy Mitos: Pan idzieš scześli-
wie. Abowiem obce y práwie
dalekie / Włoskie / Fráncuzkie /
ic. Kráie zwiedziawšy / y ich
Rebuspub: Moribus, Linguis
sie przypátrzywšy / tuś potym

moy Miłoś: Pan / w Oyczy-
 znie miešťáiac / ktorey iesteś li-
 niey / á iáko sie w cudzych křá-
 iách wiel trawil / pieknie poka-
 zat. Záprawde byłoby tu co
 piśác / ále áni miejsce tego do-
 puscza / áni teź summam piśác
 sie moźe. Atoli iákoś Rzeczy-
 pospolitey moy Miłoś: Pan
 Źużył záwŹe / nobilissima apud
 omnes extant testimonia, atoli
 iáko w tych Źuźbách forzyŹta-
 no / rákowe lásti Páńskie / křo-
 re baczymy / certissima sunt in-
 dicia, wiem pewnie / Źe tego
 wŹytkiego Źcriptores właśni
 nie zámilcza. Przyimźe tedy to
 Miłoś: Pánie beneuolo gra-
 toq; animo ná ten czás / nim co
 wietŹego wygotnie. A ia Pá-

Przedmowa.

ná Bogá mego proſze / áby W.
M. mego Miłość Páná Eccle-
ſiæ & Patriæ, ſingulare decus &
ornamentum diutiſſimè ſælicif-
ſimeq; ſeruet incolumem. Da-
tum Cracouiæ ex Contubernio
Iuriſperit. Roku Pánſkie-
go / 1605. die S. Andreę
Apoſtoli.

SVMMA TEY Przetstrog.

a Chryso:
homil. 4.
in 2. Thef.

2. fol. 1398

b August.
con. Faust.

lib. 32. C.

19. Tom. 6.

c Hieron:

Tom: 1.

Confess:

Act. 7. fol.

315.

d Grego:

Moral. lib.

3. C. 20.

fol. 16. G.

Est to Trádycya, abo Po-
danie, wiecey nie pytay.

^b V Kácerzow, rozum ká-
żdego, jest Sedzia pisma, kto-
re przyjac, ktore odrzucic.

^c Przydałem tam Xięzecz-
ki krociuchne, w ktorych poka-
załem iásnie, że Kácerze silá
w Xiegách Oryzenesowych
zfałšowali.

^d Kácerze niemym są Przy-
iaciele: tym ktoryz chcą z nimi
mowic, główni Adwersarze.

Abó

ABO IASNIEY.

TA Przestroga / czworaka chytrość
 abo zuchwałstwo Ministrów / goy
 z nimi o Wierze miewamy rozmowe /
 wKazwie.

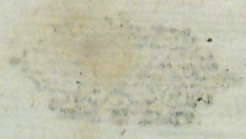
1.	Wtchca żadnego wy
wodu / iedno z Pisma.	Kada
2.	Wto pismo wedle wo
li y Kacerstwa swego
przyjmuis / wykładai
ia / rē. rē.	na
to
3.	Doktory śś. Koneys
lia Zistorye falszua.	wšy
4.	Zuchwale czestokroć
gadaia / słuchać nie
chca.	tko.

IAKO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
1850
1851
1852
1853
1854
1855
1856
1857
1858
1859
1860
1861
1862
1863
1864
1865
1866
1867
1868
1869
1870
1871
1872
1873
1874
1875
1876
1877
1878
1879
1880
1881
1882
1883
1884
1885
1886
1887
1888
1889
1890
1891
1892
1893
1894
1895
1896
1897
1898
1899
1900

CHICAGO

CHYTROSC
EWANIELIC-
KICH MINI-
STROW.

Kaput I.

KACERZENIE CHCA
wierzyć, jedno co w piśmie
czytają. Iakosz tu z nimi
postąpić?

Maximinus Aryn-
kańskiego przelectwa
Doktor wielki / tak

przed dysputacją mowit, iako
S. Augustyn wspomina.

Jeśli co z piśmą S. przynie-
sieś / coby było y v innych w
używaniu / potrzebą abyśmy
słuchali. Ale te słowa / których

a Augus.
lib. i. con.
Maximino
num.

B

w pi=

w Piśmie nie czytamy / w za-
dney gadce od nas przyiete nie
beda. Takież Pelagianow sło-
wá b polożyt.

b Lib. de
natu. &
gratia C.
39.

Wierzmy co czytamy / á cze-
go nie czytamy / wierzmy że nie
słusna twierdzić.

Ibidem.

Ná co im záraz odpowíada:
Przeciwna ia mówie : Ani
to wšytko wierzyć mamy : co
czytamy / dla onego Apostol-
skiego wyroku : wšystkiego do
świadczaćcie / co dobrego jest /
trzymayćie / ani też zá nieślus-
ność rozumiey twierdzić /
choć czego nie czytamy.

c Lute. in
Comm. C.
1: ad Gal.

Luter takáž náuke swoim
Ministrom y owcom, dał.

Inšey náuki w Kościele / á-
ni dawác / ani słuchác trzebá /
okrom sámego szerego słowa
Bożego / to jest pisma S. Des

torowie

ktorowie abo słuchacze uszy z
swoia nauka za przeflectwo
niechay beda miáni.

Kalwin nieinákšza^d swoim:
Ten tedy niechay bedzie pew-
ny y nieodmienny Dekret, w
Kościele niemieć stowa Bože-
go/ okrom tego/ ktore naprzod
w ZaŃonie y w Proroákach, a
potym w Piśmie Apostolskim
jest zámknione.

• Wšyscy inšy tákže vczá/ zá-
czym iáto baczyš potrzebá chy-
trošci tákovej (ktora dla tá-
cnieyšey obrony y predšey bles-
dom á glupstwu swemu wymy-
šlili) zabiežec/ y te non colum-
binam, sed pecorinam simplici-
tatem vprzatnac/ gdyž šitá ná-
trádyciách naležy, á vprzatnac
rozmaície.

NAPR ZO D: Položycš Mini

d Calvin.
lib. instit.
4. C. 8. Pa.
8.

c Kemnit.
in Exa.
Con. Tri.
De Tra-
dit
c Brent. in
Proleg.
con. Pet.
Sotum.
c Herm.
Hamel.
& alij.

trowi Pismo święte.

Ioan. 16.

Wiele ieszcze mam wam mo-
wić/ ale teraz znieść niemożecie

Ioan. vlt.

Jest ieszcze inŝych rzeczy wie-
le/ ktore czynił Jezus/ ktore gdy
by sie każde z osobná piŝać miał-
ty/ rozumiem temu/ żebj y świat
táŝ wielu Xiegom mieyscá nie-
nalazł.

1. Cor. 11.

Chwale was/ że we wŝyst-
kim ná mie pámietacie/ y iáŝom
wam podał / przykazania moie
trzymacie. To mieysce Apo-

f In g hūc
locñ hHæ
ref. 61.

i Libro de
Spir. S. C.
29.

k Lib. 4
C. 17.

ŝ Magnò
volumine
quod con-
tra Tradi-
tiones cõ-
fecit.

1. Cor. 11.

stolskie / Chryzostom / g Theo-
philakt / h Epifáni / i Bázyli-
k Dámáscen o Tródycyách wy-
kładáia / ácz ŝ Herman z towá-
rzystwem ŝpoci / iáŝo wŝytko.

Jam ábowiem wziął od Pá-
ná / com teŝ y podał wam / 2c. y
zámýŝka: oŝtátek gdy przybede /
rozrzadze. Ale my nigdzie te-

go me-

go nie czytamy / co y iako roz-
 rzadził / zączyni znać / że słow-
 nie tylko postanowił.

A tak bracia trzymaycie Trás
 dycye / ktoreście wzięli / bądź
 słownie / bądź listownie od nas.

2. Thessal.

2.

A teraz co mie tu zatrzyma-
 wa wiecie.

Ibidem.

Inżego piśmá nietkne / dosyć
 ná tych kilku sentencyách / ktore
 warpliwie nie są.

DRVGA: przypomnieć Do-
 ktory śś. ktorych rozum / y o
 tey rzeczy zdanie / niewiem dla
 czego bydź ma gorße / niżczem-
 nieyße / podleýße niż Lutrowe
 ábo Kálwinowe / niewidze cze-
 mu Luter / Kálwin / y drudzy
 sektarze doskonáley wiare Pán-
 ſka rozumieli / y opisać lepiey
 ſwiátu mieli / niżeli oni / gdyże-
 ſmy ſwiadomi / co zač Káce-

rze są y byli / á co też zač Do-
ktorowie SS. wiemy.

15. DIONIZY Arcopá-
gita vceň Apostolsti.

Pierwszy oni Vrzedu náše-
go Káptáňstieho Wodzowie/
nawyzše y nád náture táemnic-
ce / cześcia písanými cześcia też
niepísanými institucyámi swy-
mi nam podáli.

Krotko sie tu Luter / Kál-
win / y drudzy wypráviaia/
odpowiedáiac / že to nie są Xie-
gi Dionizego. Ale siemyla. Bo
jest ich zmianka pod ieho Ty-
tulem w Synodzie 6. 7. 8. y
indziej. Nie nowiná im y pi-
smo sámó mázác.

16. ATANAZY: A tom
ia od Oycow do Oycow przez
rece te podána náuke pokazal /
lecz wy o nowi Zydowie y Ká-

ifažowi

1 Ecclef.
Hierar.

m Lib. de
Decre. Sy
no. Nic.
cont. Eu-
seb.

razowi synowie / ktore wzdy
bedziecie mogli pokazac rodzi-
ciele naszysk waszych.

n S. BAZYLINA uke kro-
ra w Kosciele chowata y opo-
wiadania / czescia z pisma ma-
my / czescia z podania Apostol-
skiego w tajemnicy do nas do-
niesiono. Zaraz tamze sata
tradyciy wylicza / co tez y niżej
o niego o znaydziej.

p S. CHRYZOSTOM:
Wiadoma te / ze nie wszetko Ap-
ostolowie swieci listownie o-
pisali / sata bez pisma podali.
Teyze wiary godno iest oboie.

q S. EPIFANI: Trzebá y
tradyciy vzywac. Abowiem
nie wszetko mozemy brac z Pi-
smá S. Dla tego Apostolowie
swieci niektore rzeczy pismem /
niektore tradycyami zamkneli.

r Coz ma y widziet.

B 4

n Lib. de
Spir. S.C.
27.

o Cap. 29.

p In 2. Tes
sal. 2.

q Heresi
Apostoli-
corum 61.

r Heresi
Acrij 75.

Lib 4
C. 17.

S. DAMASCEN: Wiele Apostolowie Swięci bez pisma podáli.

Lib. de
Coro. mi
lit. & lib.
1. con.

Mare lib.
2. ad vxo.
Epissim.

Lib. con.
Constan.
imperā.
circa mea

TER TV LIAN: Byś ie dno chćiat czytać/ máto me wśe dy/ to sie z Kácerzami o trády- cye gomoni/ to ie vřázuie/ pro- bue. rć.

S. HILARYVSZ: Kie- dy mu zárzućit Konstáncyus Cesarz Aryánni: Niechce áby Która czytano / Których w pi- śmie niemáš / odpowiedziat: Prośe Kto to rostkáze Bistu- pom: Kto Křtáttu Apostolskie- go opowiadánia bronić bedzie: Powiedz pierwey/ ieśli dobrze mowiš: Niechce áby nowe le- kárstvá gotowano ná nowe krucizny.

x Epist. ad
Marcellū
de error
Montan.

x S. IERONIM: Ny ie- dne Kwádrágesime z Apostol-

stiege

tego podania/ czasu nam przy
stoynego pościmy.

¶ S. AVGVSTYN: Tu y Lib. de
podobno rzeknieß: Czytay mi wnit. Eccl.
to iako Pan rozkazal przyimo- C. 19.
wać tych/ ktorzy od Kacerzow
do Kościoła sie chca przenieść.
Tego iásnie y rzeczywiście áni
ia czytam w Piśmie/ áni ty. 2c.

Y ZARAZ przydawa:
Dowiedaß tedy nigdziey tego
nieczytamy/ potrzeba wierzyć
świádectwu Kościoła/ o kto-
rym zbáwiiciel twierdził/ że jest
prawdziwy. Takáż z indziej
wyczytaß.

TRZECIA. Pytác Mi- z Lib. 1.
nistrá/ kedy w Piśmie czytał con. Cre-
w ktorzych księgách Testámen- fcon. C. 31.
towych jest (z strony bytności 32. 33.
Páńskiey mowiac w Sákrá-
menćie) on z fngowany ná v-

pa deť ludzki Kalwinow Cána
 lie / w ktorych Energia Zwin-
 glowá: w ktorych Metonymi-
 a Melánchtonowá / Signum &
 Figura Károlstádušowá / Pi-
 grus & Arrhabo Ekolámpádo-
 wá / Ubiquitas Brencyušowá /
 w ktorych a one Luterstie plo-
 tki : Ciáto Pánstie iest w chle-
 bie. Abo drugich : pod chlebem /
 drugich : okolo chlebá / w kto-
 rых czytá one šmiátošć nie-
 znošná / y práwie niestyhány
 niewstyd : b To iest Ciáto mo-
 ie / ktorym bedzie pospolstwo
 ošukáne / iáko včyť glówny
 Minister w Angley Konbri-
 gius. W ktorych y ono Pogán-
 stwo czytá: Ciáto Pánstie táf
 iest obecne w Eucharystiey / iá-
 ko iest owies w worze / ptašek
 w klatce / žoltek w iánu / dítěie

a Brent. in
 Syntag.
 con. Oe-
 colamp.

b Alanus
 dialog. 6.
 testis.

w kolebce

w kolebce/co w głos ieden Mini-
 nister ná dysputácyey w Maul-
 brunie powiedział / świadczy
 • Manlius ?

c In Loc.
 Com.

CZWARTA: Pytác M-
 nistrá (dowiedziawszy sie iá-
 kiey jest sekty) tego co powiem
 táśnie y wyraźnie w piśmie nie
 máś / á przecie dla czego wie-
 rzyś ?

1. W Troycy przena-
 świerżey rowne y
 społwieczne sobie so-
 Persony.

2. Oćiec nie jest zrodzo-
 ny.

3. Syn jest $\delta\mu\omicron\varsigma\sigma\iota\theta$ Cō
 substantialis, społist-
 ny Oycu.

4. Duch ś. od obudw-
 rownie y iednaśo po-
 chodzi.

5. Per-

Relationi
buc.5. Persony względno-
ścią siedziela.6. Tres non plures esse
in Deo Hypostasēs si-
ue personas, vnā tan-
tum *scias*Ze: 7. In Christo duas esse
scias vnā tantum
Hypostasim, y dwie
woli, y dwoiákę spra-
wy różne y postępti,
á przecie tenże Syn
Boży / y Syn czło-
wieczy.8. Naświetśa Mátká
Boża, Pánna po po-
rodzeniu została.9. Dziatki máte trzeba
krzcić / á że ich krzest
jest ważny.10. Cztery tylko są *scias*
wányelic / á iż ie ci / á

nie inni pisáli / ktoż
tych tytuły czytamy.

Czemu to wierzyś
Ministrze choć wy-
rażnie w Piśmie nie
maś? Abos Trády-
cye przyiał: ábo zla
wiáre maś. Odpo-
wiedz ná to?

PIATA. Pytác Ministrá/
kiedy Sabelliuszowi / ábo iego
(gdyż co dzień rodza sie dziw-
nesekty) potomkowi zárzućis:
Bog Ociec iest niezrodzony /
nie cierpietliwy / c. á on (pew-
nie) zechce pisma / co rzeczesz?
kiedy zárzućis Fotynowi: Kry-
stus iest Bog z Bogá / włazesz
mu iásne Pismo? Kiedy zárzu-
ćis Eunomiuszowi: Syn iest
Similis & nō dissimilis Patri, kę-
dy pismo? Jáko ich / y inſe teyże
puszcze

pujcie bestye odprawisz? Wi-
dzisz / że Tradycye przyiac mu-
sisz?

SZOSTA y ostatnia: V-
kazac mu tedy / że my Artykuly
Wiary Painskiej probuiemy y
dowod za nimi czworakim spo-
sobem naczesciey czyniemy.

I. NAPRZOD. Z pisma
tásnego / niezamedbYWaiac de-
klaracyey Powsechnego Ko-
sciolá / gdyz v nas prywatne
duchy mieysca nie máia. Jáko
gdyby potrzeba vkazála dekla-
rowac że Bog jest / wzielibysmy
ono pismo / iz inšego nie tkne:
Wiedzże tedy dzisiaj / y myśl w
sercu twoim / że Pan jest Bog
wzgore ná niebie / y ná ziemi ná
dole. zc.

Deut. 4.

Esa. 43 V.

3.

Jam Pan Bog twoy šwie-
ty Izraelsti / zbawicielem two-

um.

Ja

Ja jestem / ja jestem Pan / a
nie jest bezemnie Zbawiciel.

Sam Bog przydzie / y zbaw
wi nas.

2. W I E C Dowodem iawnym
ktory sie funduje na piśmie
wyráźnie polożonym. Dam
przyklad: Cate pierwsze Ka-
put Ewangeliey S. Jana / rze-
telnie opowiada dwie naturze
Zbawiciela naszego / Boska y
czlowieczna / a my to przeczyta-
wszy mowimy przeciw Kace-
rzom: Toć tedy ma dwoiaka
wola / iedne czlowieczey / a dru-
ga Boskiey natury / toć tedy sa
dwoiaki sprawy iego / iedne kto-
re naturze czlowieczey słuza /
drugie / ktore Boska odprawu-
ie / choć tego iásnie niemamy w
piśmie. Ale y tu^d deklaracyey
Koscielney nie trzeba nigdy y

ibidē
St. 13.

Esa. 35.

1 Vide
istud in
Concil. vj.

w ja-

w żadnym Artykule odstępować.

3. P O T Y M dawamy dowód za wiara Pańska z słowa Bożego / ácz niepisanego / ále przez Apostoły ábo Koncilia do iego Kościoła wniesionego. Tak probuiemy że Ewányelie y listy Páwła S. sa pismem Bożym.

4. N A O S T A T E K. Dowodem probuiemy pewnym y rzeczywistym / ktory sie funduje na słowie Bożym podánym. Tak (ácz y w Piśmie iest o tym) Augustyn s. wśedzie / że grzechem pierworodnym vplacane sa máluchne dziatki / dowodzi. Bo iż náuka podána od Apostolow iest o ich krzćie / stad idzie probácy / że grzech máia pierworodny.

Tymi

Tymi tedy sposobami glupia
 chytróść Kácerstwa odpráwić/
 á Watpliwóść Ministrowi ro
 zwiázáć/ badź niektorými/ badź
 wšytkimi trzebá/ iáko uczenie y
 dostátecznie Czysćcieć poká-
 znie (ácz támi probáciy o nim
 wiecey ma rozmaítých/ ták/ że y
 sámie Kácerze dziwuia sie)
 f Bellármín w swoich
 Księgách.

e Vitake-
 rus proli-
 xus est in
 recensens-
 dis eius
 laudibus
 Præfati.
 Dispu. de
 verb. Dei
 ad Vilhel.
 Ceciliam.
 Et alibi.
 e Similiter
 immo pro
 lixior Fræ-
 ciscus Iuni
 us in Præf.
 notarũ in
 Bellar. Vi-
 de Iustum
 Calvinum
 Apol. pro
 Romana
 Eccl. fol.
 103. & se-
 quentibus.
 f Tom. 1.
 Contro.
 de purg. li-
 bro 1. c. 15.

KACERZE GDY SIE
o Wierze disputują, często bár-
zo zá swoimi Artykulámi ábo
vcinki, ábo mieszáninę, ábo co
do innego słuzy, ábo fałszywie
przełożone mieyscá z písmá
Świętego przywodzą. Iá-
kosz sobie tu postąpic?

KAPVT II.

Neli dawno y te
raz máia ten zwy-
czay Kácerze, że sie
z pynem Bózym / nie ták iáko-
by trzebá obchodzą. Widziš
Mánicheystiey sekty człowie-
ká / o y vžalwošy sie go / przysta-
piš y zechceš mu bład iego z Za-
konu Moyšesowego pokazác /
álíc on tobie: "Zakon Moyše-

(tráfić sie
može, bo y
Ebionita
Budny
gdechł nie
dawno w
Litwie)

a Aug. lib.
23. con
Faust. C. 2.

Bóg zły Żydowski podał
 na świat / który z wielkiej cze-
 ści / samiż Żydowie silą przy-
 czyniwszy fałszow / pomierz-
 wili. A tak Mójżesz nie jest
 wismo święte. Tożci odpowie-
 dza dawni b Ptolomeitowie /
 Básiłidiani / Kárpokráciani /
 Gnostikowie / Herácleonite /
 Láiani / Archonticy / Sewer-
 ani / ktorzy także (dobrze iesze
 przed Mánicheyczykami) te Xi-
 gi odrzucáli. Przeciwnym o-
 byczáiem / kiedy bedziesz chciał
 Ebioná y Cerintá od tak vsil-
 nego pełnienia tegoż Zakonu
 Mójżeszowego odwrócić / y
 powiesz / żeć o Zakon y Proro-
 cy tylko do Janá Krzćiciela
 Prorołowáli y trwáli / dádzo
 respons. Duch Boży to rosta-
 ł / á co raz twierdził y chwa

b Epipha.
lib. i. here.

33.

b Aug. lib.
con: Ad-
uers. Le. 2.
C. 12. &
Catalo:
here.

7 Mat. ii.
c Theodo-
rect: c Epi-
pha. c Vi-
cel: in mo-
ri. Heret.

dTheodo.
Here. fab.
lib. 2. fol.
379.

ē Epiphata:
adit. Her.
lib. 1. fol.
42.

f Iustus
Calvinus
in Analijfi
fol. 120. C.
38. ex Ter
tul.
g Epiphata:
ibidem.

h Vicel. in
mor. Her.

lit/tego nigdy potym zganic nie
mogl/ żyć a trzebá wedle Załos-
nu Moyżeszowego. Nuż Már-
cyon/ Testament stáry odrzu-
ciwšy/ koniec/ szrodek / y po-
czatek S. e. Lukášá Ewánye-
liey zganiwšy/ sz ostátká / á z
kilku listow Páwla S. y to nie
z cátych/dwoie ksiáżki uczynil/
y zá písmo šwiete swom ucz-
niom y owcom podal. Tákže
Ascite g Kácerze dawni/skorzá-
ne buklazki w rekách nosili/
miedzy ludźmi chodzác/ná znák
že powiáda myslny właśni E-
wányelikowie/ že my sami jeste-
smy Nowe naczynie/ y sami no-
we wino Wiáry y Písmá ma-
my. Tož šaleństwo w sobie
Luterani h w Niemcech ná po-
czátku piátey Lutrowey E-
wányeliey pokazáli. Abowiem

Brute

bruce sukna wyſzywána ná rá-
 mionách noſili/ ktora/ by piat-
 nem v ſiebie tylko ſlowo Pań-
 ſkie ſczere y niewyſpocone o-
 ſwiadczaſi. Zaſte i Kijaže ie-
 dno (mianowác go niechce) ſer-
 tencya: Verbū Domini manet
 in æternum, z ſoltego sukna li-
 terami wyſtrezygnać / á potym
 ná reſawách Drábántow ſwo-
 ich/ áby taſ noſili/ przyſyć re-
 ſazaſ/ y taſa im bárwe dawal
 tym ſpoſobem/ Symbolum pe-
 wnoſci wiary inſym v ſiebie
 vſkażuiac. Drudzy Márcy-
 oná (qui legendo ſcripturam
 Machæra k vſus eſt) y Wálen-
 tyná (Cui k ſtylus placuit) ſmiá-
 koſć ſobie v podobáli. Zbowie
 odćieli ſiſa piſmá Bożego iedni-
 á inſy/ choćiaż nic nie odrzući-

Et Pet. 1.
 i Vidimus
 hoc ipſum
 Polonia
 ante 29.
 annos in
 Comitatu
 cuiusda Le-
 gati, & le-
 gimus in
 manicis.

k Iuſtus
 Caluinus
 ibidem ex
 Tertull.

li/ ale y mowa w disputacyách/
y pismem w Księgách ináčzey
go/ niż byto trzebá/ to jest we-
ole zdánia/ y wedle Kácerstwa
swego wyložyli / czego záwſe
ſie náſtuchamy / gdy z nimi ro-
zmowemamy. Jákie vćínki Pi-
ſmá przywodza zá ſoba / iáko
ſentencye zmierzwione/ iáko nie
do tey rzeczy / o ktorey ſie mo-
wi ſluſzace przynoſza / iáko ie-
den wiers do drugiego przycia-
gáia/ podczas bez wſtydu przy-
ſzywáia/ zá ieden wdawáia/ iá-
ko z ſwoimi przydátkami/ iáko
wedle ſwey Hereziey przeložo-
ne/ iáko interogáciami/ punktá-
mi poſatſhowáne Piſmo állegu-
ra / tych ktorzy z nimi niekiedy
diſputowáli / ábo ktorzy przy
diſputacyey byli / pytác. Nic
dármo záprawde Auguſtyn ſ.

ná ſwo-

na swoje wolał Manicheyczy-
ti.

1 Powiedzcie iásnie / że Chry-
stusowey Ewangeliey nie wierzycie. Bo wy ktorzy w E-
wangeliey co chcecie wierzyć /
á co niechcecie nie wierzyć / so-
bie samym rączey / niżli Ewán-
yeliey wierzyć.

2 niżej : Jáko m^o cie Maniche-
us^z bezbożney náuczyl^o przewro-
cności / ábys^z to z Ewangeliey /
co twoiey Hereziey nie škodzi
przyjmował / á co škodzi odrzu-
cał / ták nam Apostoł do bogo-
boyney opátrznosci droge vka-
zał / żebysmy zá przeklectwo
mieli / kiedy nam kto opowiada
nád to / cosmy wzięli. Wraz
Origenes / ⁿ ácz przeciwko Po-
gáninowi.

Celsus / áby náuke Chrystu-

l Augu.
con: Fall-
sum.

m Ibidem.

n Orige:
contra Cel-
sum.

owowa potwarzat / pismu zda sie
wierzyc / kedy sie mu podoba /
ale gdy Bostwo iasnie z Ewan-
yeliey pokazane nieprzyimnie /
nic niewierzy zgotá.

Tákovéš opisy naydzieš v
innych Doktorow starych. Což
tu tedy ná táka swawola dia-
láć? Jáko z nimi postapic? Si-
listyn Goliat wola / y ná poie-
dynek wyzywa / á ty co? Ter-
tulan / ktory iákos przed tysia-
cem y czteremá sty lat žyl / wsta-
wicznie z tym nieprzyiacielem
Pánstím woiowat / síly iego /
štát bitwy / broň wšelka
znat / y w kšiegách swych opi-
sat / koniecznie zákázuie z písmá
gádác sie z Káceržami / o dla
trzech przyczyn.

PIERWSZA: Jš tego
broní Apostol S. roškázuie

po ie-

o Tertuli:
Præf. adu.
Heret. lib.
I. fol. 393.
Tit. 3.

po jednym / abo po drugim ná-
pomnieniu Heretyká sie strzedz
á myslmy powiáda slucháć po-
winni Apostolá Božego.

DRUGA: Jž pošytku ža-
dnego ta disputácia nie vczyní-
niš (chybábyš mowi od wotá-
nia chćiat ochrápieć / abo mozg
sobie obrázić) gdyž oni Pismo
jedne odrzucáia / drugie przyias-
wošy / iáko chca wykládáia / dru-
gie nie cakkiem / ále vćinkami
przywodza / ty twierdziš / oni
prza / ty przyš / oni twierdza /
á iáko p indziej dokláda: Co
chca wierza / czego wierzyć nie-
chca / z pismá wymázua /

p Tertuli.
lib. 4. con:
Marcionē.

TRZECIA. Jž Kácerz /
šutku disputácii okrom wotá-
nia y fátygi nie baczac / ráczey
przy bledzie zostanie / y mocniej
sie do niego przywiaže.

q Idem
 pref: adu.
 Her. lib. I.
 C. 15. &
 vlt. a.

A ták / ráczeyby q powiada /
 iesliby kiedy z nim do gadania
 przyšle / štad zacząć :

O kogo te trzy rzeczy sa. Pra
 wdziwe Piśmo / prawdziwy ie
 go wykład / prawdziwe Chrze
 ściańskie wšytkie Trádyce.

Jeśli to troje sobie Adwer
 sarze przywłascza / niechayže
 pierwey vkaža Košciolá swe
 go poczaték / Biskupy swoje rze
 dem po sobie nástepuiace / ták /
 žeby ostáteczny Antecessorá
 miał / po ktorym záraz nástát /
 ábo Apostolá / ábo wiec od A
 postolow postánego Biskupá.
 Tego iesli niemoga pokazéc /
 niechayže dowioda / že sa Apo
 stolámi nowymi / že Chrystus z
 nowu zstapil / vmárt / zmartwy
 wštát / Cudá im ná potwier
 dzeme wiáry dáť / bo tym spo

řobem

sobem Apostol Pawel/gdy wiá-
re opowiadał/ postepował.

Piekna to záprawde ráda
(gdyž došedšy tego / kedy Pi-
jmo prawdziwe/y iego wyklad
pravdziwy iest / nie tylko ie-
dneý gadki / ále y wšytkich o
Wierze gomonow snádnýby
mogl byđz koniec) lecz nie ná-
šego wieku. Zyemy my teraz/
kiedy Kácerstwo šwiat okry-
to/ nie ináčey iedno iáko Szá-
ráncza Eipt. Vprzatnely czá-
sy z žemie Philozofy Pogán-
kie/ z sektami rozmáitými/ ná-
škapito gorše y škodliwše r ich
potomstvo/ ludzie / ktorzy nie
o Philozophieý kwiestye rožne
porobili/ ále o Wierze sílu stá-
rych Káceržow (z ktorými sic
Tertulian vgánial) bledy štrzy-
šili / y nád to swoich došyc áž

Exo:10.

r Hieron
Epist: ad
Ctesipho.

nazbyt

s Vide A:
polo. meæ
C. I.

t Luterus
in lite: ad

Autuerp:
Christia-
nos A. D.

1625.
scriptis.

Tom: 2.

Græc Ie-
næ fol. 101

nażbyt prawnie s nawnymysłali/
tak dalece/ że y sam Luter 'po-
wiedział :

Niemal tyle iest Wiar y sekt/
ile głow. Zadnego ostá tak glu-
piego y niŕczemnego teraz nie-
máß/ ktoryby niechciał/ áby tba
iego sny y wymysly/ zá nátechnie
nie Duchá S. miano / sámeo
Prorokiem zwano.

Otoż gwałt to wyćiska ná
nas/ ábyśmy nieco im do pisma
(do ktorego sie wßyscy dra)
dopusćili/ y z nimi iego senten-
cyami gadáli/ wßákoż pewnym
sposobem.

Zacny y nieśmiertelney pá-
mieći godny z światobliwości
żywotá y náuki wielkiey Oćiec
Sixtus Senensis Załonu one
go dziwne świętego D O M I-
N I K A w Teologicy Doktor/

niechcąc

mechac aby ista bestia terra,
ex violata hac Arca Testamenti
stawe iaka meli / y ludzie zdra
dzali / y napisal cudne cztery spo
soby / ktorymi falszywego ich pi
sma doydziez.

v Sixtus
Senen. Bi.
bli: S. lib.
7. fol. 943.

PIERWSZY. Patrz ie
sli w ich Bibliey wiecey iest / ni
zeli w naszey / coby sie cum ante
cedentibus & consequentibus
nie zgadzalo / a tak poznasz ich
z falszowanie. Deklaruje to tam
Marcyonem, bo mu bylo tego
trzeba / gdyz swawola iego z
strony Pisma wklazuje. Rzekl
Pan: O glupi y serca nierychle
go do wierzenia w sztykiemu / co
Prorocy mowili / rz. a Marcy
on: Com wam mowil. Obro
cil na Pana / wymazawszy Pro
roki / co niezgadza sie cum textu

Luc. 24.

tedy

tedy mowi / ze sie im nie dat
poznac / w drodze.

DR V G I. Patrz iesli mniey
iest w ich Bibliey / nizeli w na-
szey bez czego text nie moze stac
Taka Marcyon skute wypra-
wil / gdy ono z Ewangeliey Lu-
kasa S. wyrzucil : Iza piami
wroblow nie przedata za dwa
pieniazki / a iednego z nich Pan
Bog nie zapomina / gdz to przy-
nalezy ad providentiam Dei,
o ktorey tam Pan mowi.

Luc. 12.

TR Z E C I. Patrz iesli w
ich Bibliey wiecey niemasz ni-
zeli w naszey / coby ich Kacer-
stwu sluzilo / abo mniey / coby
im wadzilo. Odiat Marcyon
z teyze Ewangeliey : Gdy wy-
rzycie w szytkie Proroki w kro-
lestwie Bozym / bo mu to wa-
dzilo / ktory Patryarchy y Pro-

Luc. 13.

rofi

roti lzył y odrzucal. Także przy
 dal: Chrystus psuac zakon y
 Proroki / co mu iego wymy-
 słom pomagalo.

CZ WARTY S P O S O B.

Pátrz iákiego kolwiek defektu/
 ktorym sie Biblia ich od nászey
 rožni. Przyznawa sie do tego
 (že domowy dam przyklad)
 Czechowic / gdy o korekturze
 swego Nowego Testamentu/
 ktory w Rákovie wydruko-
 wal / mowi: Žem słowa nie-
 ktore Greckie nie wšedy iedná-
 ko przekládal / žem nie wšedy
 tym porzadkiem słowa stá-
 wial / iáko stoia w Greckiem/
 žem nie włásnie słowa niektore
 tłumáczyl. zc.

Te on dawa cztery sposoby/
 ná rozeznánie Kšíag Košciel-
 nych šwíetých / od Heretických /

7 Vide
 quod; in
 Alphon. à
 Cast. 5. vi=
 as non inu-
 tiles, et si
 prolixas.
 Tom. 2. li-
 bro 1. C. 4.
 fol. 25.

ále íście / iáko by óz ma ó słuza
 do disputáciey. Abowiem pod
 czás nam wiecey coś w swoich
 állegáciách písmo z písmem zřy-
 wáiac przynosza / podczas sło-
 wo ábo dwie opuszczáia / krotko
 mówiac / by jedno mogli iáko
 błedu swego wesprzeć / nácia-
 gáia písmo. A ták bączny Dy-
 sputator niechay wedle tych
 czterech Regulek ostrożnym be-
 dzie explikáciy ich / punktow / in-
 terrogáciy słucháiac. Abowiem
 ták to oni vmieia řrucznie wy-
 práwić / że ty sie nieobaczysz / á
 owi ktorzy słucháia / táčno sie
 zgorřza.

Wiec y tego postrzedz / áby
 od Písmá do Písmá nie biegat
 Minister / ále go przy pierw-
 řym poty trzymáć / áž sie tru-
 dnořć wywiaže. Przepátrzyć

sie trzeba disputacyom X. Je-
 ronná Powodowstiego / kto-
 re niekiedy miał / prawie z iádc-
 witym Kácerzmi / jest ich kílka
 kšiazek in octavo folio po Pol-
 sku / tedy Ministra písmem trzy-
 ma potežniey / niželi táncuchem /
 y nie dawa sie mu rozwodzić
 swowolnie / ani od niego odstrze-
 lác / ábo po innych mieyscách tu-
 lác / áž sie wypráwi disturz iá-
 ko trzeba.

Náostátek / iz tež to do tego
 mieyscá sluży / nieutrzymam sie /
 ábym niemial przešletey / á prá-
 wie brzydškiey sweywoli Here-
 tycki tu w písác / z ktorey oba-
 czyš / w iákéy wšciwošci Pi-
 smo S. máia. Zášedl Nowy
 Testáment z miłosierdziem / cze-
 go przedtym šwiát nie miał /
 gdyž wnet Bog wšechmogacy /

iako mu iedno co z strony iego
 chwaly zdrożono / strážna pla-
 ga (czytay Pentateuchum) ka-
 rat. Dziwował sie czasu iedne-
 go krol Ptolomeus czemu ksiąg
 starego Testamentu żadney nie
 máš zmianti ani v Historiow-
 ani v Poetow / ná co mu on wiel-
 ki mowca Demetrius Fálereus
 odpowiedzial / iako opisáli z A-
 rysteusá * Jozeph Zyd / y^o náš
 Eusebius / żeć to sa księgi swie-
 te / od samego Boga dane / á iž
 kto iedno sie ich obcy tykal / zá-
 wŕse od Boga ich karány byl.
 Ano mowi náš (Pogánin rozu-
 miey) Theopompus Orator /
 chciał iedne z nich mowa cu-
 dna / y słowy przebránymi ozdó-
 bić / á gdy poczał / záraz sie mu
 rozum skážit / rák / že dáć pořoy
 musiał. Dřilne modlit sie po-

x Antiq.
 lib. 12. C. 2.
 y Euseb.
 Prapa. E-
 uang. lib.
 8. C. 1.

tym Bogu/ y we śmie z obiawił
 mu/ że cie dla tey takiey śmiało-
 ści ro potkało. Także y Theo-
 dorus ktory Tragedye pisał/
 postanowił był w siebie/ z tych-
 że ksiąg nieco do swoiey Trá-
 gediey nowey przymieścić / ale
 ośnat / y zámiechac wŝytkiego
 musiał. Záfedł mowie Testá-
 ment Nowy z miłosierdziem/
 kiedj zbawiciel y samego siebie/
 y Pismo swe dopuścić synom
 ciemności bápác. Ato wŝyli
 Kácerze z roznego pisma Testá-
 mentowego kázanie / y dali mu
 Tytuł:

Kazanie Iana Kochleusza, &c.

O czym on nigdy nie myślił/
 y czego nigdy by sie był nie wa-
 żył/ ale mśczac sie tego/ że sie był
 ich Lutrowi księgami przeciw-
 ko niemu piśánymi dał znać/ te-

dy mu go podrzucili. Potożę
gi skute po Látinie dla Dispu
tatorá / áby y sam nie czekał z
wielkym vszanowaniem od
nich Pisma / y ná háńbe tych lu
dzi przed wšytkim światem /
ktorzy wiedzac / że przez słowo
Boże droge do wieczney swiá
tłości opisána máia / przecie ná
fábuly go y zártly obroćili.

FRAGMENTVM

Sermonis Ioanni Cochlæo a
Luteranis afficti.

VNde Galienus in Canonica
sua super Lucám scribens ad E
phesios: Si videris fratrem tuum
necessitatem habentem, erue si
bi oculú dextrum, & si perseue
rauerit pulsans, aufer sibi & reli
quum, & cum ista fecerit, legem
adimple.

adimpleuit. Cui Rabanus in Actibus Apostolorum concordans ait: Si esurierit inimicus tuus, appone ei ligna & lapides dicens: Dic ut lapides isti panes fiant, si sitit: appone cinerem & sal (sohat er die gerichtte all) In his duobus Mandatis uniuersa lex pendet & Prophetæ. Unde dicit Alexander Apostolus in Canticis canticorum & reliq: Si vis perfectus esse, vade & factu similiter. Sed quid multum morer? Ecce Iudas Macchabeus, qui dicitur Caiphas dixit ad discipulos suos: Habetisne aliquid quod manducetur? Et ecce obtulerunt ei Paralyticum iacentem in lecto dicentes: Ecce duo gladij hic, & quatuor or-

dines lapidum, Manducauerūt ergo, & saturati sunt nihil. Veniente autem sponso, venit quidam Hieroboam nomine, & dedit ei alapam dicens, Amice ad quid venisti? Respondit Nicodemus, quomodo possunt hæc fieri? Nunquid custos fratris mei ego sum? Et dicit ei Nathanael: Redde rationem villicationis tuæ. Non enim erit hæres filius ancillæ cum filio liberæ. Et illa è contrario dixit, Mentiris, filius tuus mortuus est, meus autem viuit, & qui missi fuerunt, erant ex Pharisæis. Piscatores autem descenderant, vt lauarent retia sua super montes Armeniæ, & quidem nihil horum intellexerunt. Hæc autem

eo cogitante, serui eius cucurrerunt, & dixerunt, Filius tuus uiuit, & postulans pugillarem, scripsit dicens: Ioannes est nomen eius. Et ceciderunt catenæ de manibus eius. Et uelum Tēpli scissum est; Ab homine usq; ad pecus. Transiens autem primam & secundam custodiam, uenerunt duæ mulieres meretrices, ad Regem Salomonem, & interrogauerunt eum dicentes. Tu quis es? Et accusauerunt eū in multis, maximè autē & domesticos fidei. Videns autem quia placeret Iudæis, ascendit in arborem Sycomorum, & cūm cæpisset mergi, clamabat dicēs, Domine saluum me fac Regem. Et deintus respondit dicens: Iā

ostium meum clausum est, & puer non comparet, ite potius ad vendentes, & emite vobis. Cū autem irent emere, venit Regina Austri, à finibus illis egressa haurire aquas. &c. Intran- te autem domum cuiusdā Prin- cipis Phariseorum Sabbato mā- ducare panem, inuenit eos dor- mientes præ timore, percussioq; latere Petri, excitauit eum di- cens: non potuisti vna hora vi- gilare mecum, surge velociter, comede, grandis enim tibi re- stat via, Et inuenit subcineri- cium panem ad caput suum, & dixit. Quid hæc inter tantos? Multū enim epulari oportet, & gaudere, quia filius, qui perie- rat, inuentus est. Comedit er-

gò volumen illud, & factum est
in ore eius tanquam cera lique-
scens. Et ambulabat in fortitu-
dine cibi illius 40. diebus &
40. noctibus, ab hora 6. vsq; ad
horam 9. Et circa horam no-
nam clamabat dicens: Saule.
Saul, quid me persequeris? Pa-
tientiam habe in me, & ego o-
mnia reddam tibi. Et dixit ad e-
um: Nec mihi, nec tibi, sed diui-
datur, cumq; intuerentur euntē
illum, ecce magi ab Oriente ve-
nerunt dicentes: vbi est Abel
frater tuus? Respondit dicens:
Nescio, nunquid canis ego sum?
Tu venis ad me cum baculo,
non enim commercium est lu-
dæis cum Samaritanis. Et per-
cussit eum, & dixit: Amice non

facio tibi iniuriam. Et extraxerunt eū de cisterna per capillos, apertisq; oculis nihil videbat, nisi abundauerit Iustitia vestra plusquā quinquaginta legiones Angelorū. Et coxit pulmentum deditq; patri suo dicens, vade, amplius noli peccare, & amplius non vidit eū Eunuchus. &c.

A wiec też widzimy / ná co im
to wyšlo / że Verbum Domini
uczynili sobie Carmen Musicū.
Położył ten ich nie wstydy sam
że Kochleus / ná wieczne obel
żenie ich nie cney śmiałości w
końcu kśiążek z swoich : Fascicu
lus calumniarum, sannarum, &
illusionum Luteri in Episcopos
& clerū, &c. Excudebat Valen
tinus Schuman Lipsiæ (adhuc
sub Catholicismo) A.D. 1529.

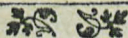
z fol. 9r.

Takiey też cnoty y oná bruce-
 fá / ktura siedzac Kalwinista
 ieden z Luteranem / y z nim sie
 poguiewawszy wypráwił. Na-
 pisał mu ná stole skomná.

Vestri Doctores Machen eI-
 tel semper Errores.

Kedy one sentencya písmá s.
 Verbum Domini manet in æter r. Pet. 1.
 num. literámi gównymi w
 wiazat / co sie me godzilo / gdyž
 nie ná igrzysko nam pi-
 smo dano.

KACERZE DOKTORY
SS. ábo Historie, gdy zá sobá
przynoszą, częstokroc oszukác
chcą. Iako tu postápic?

K A P V T III.

NJe báwíac sie wiela słow po
czym nic.

N A P R Z O D. Potwarzás
ia Doktory ss. Kácerstwem
swoim / twierdzac / że ták wła-
śnie nápisáli w księgách swo-
ich / iáko powiáda y my Ewan-
yelikowie vczyimy. Dekláruie
to ták :

Kálwin Artykul wiáry swo-
iey a vczynil tež ieden tákow y :

Człowiek z woli y z przymu-
su Bóžego grzeszy :

y áby powážniey y predzey ne-
dznym ludziom vdat / w spárt

a Calvin.
Instit. lib.
I. C. 18. Pa
ra. 2. & C.
17. Para.
II. & pas-
sim.

go Au-

go Augustynem S. mowiac / że
 tak uczył / y przywiódł iego ta-
 ká sentencya :

Dla ^b tego ábowiem wielkie
 sa sprawy Páńskie / exquisita in
 omnes voluntates eius, áby dzi-
 wnym / y niewypowiedziánym
 sposobem nie działo sie ná die-
 go wola to / co sie dzieie przeci-
 wko iego woli. Ábowiem nie
 działoby sie / by niedopusćit / á
 niedopuszcza niechcac / ále chcac
 dopuszcza / y niedopusćitby do-
 bry źle działac / by wszechmo-
 cny / y z złego nie mógł uczynić
 dobrze.

Ale S. Augustyná inákžá
 iest náuka. Zásádzil sie Kálwin
 ná tym słowie Augustynowjm /
 że Pan Bóg chcac dopuszcza /
 tedy / choć rozumie / co to iest zá-
 wola y chcenie iego gdy dopu-

scza /

^b August.
 in Enchi-
 rid. C. 100.

DEUS
 erga peccata non
 habet positivè vel-
 le, quia bonus & ius-
 sus, neq; positivè
 Nolle quia Omnipotens, habet negativè
 Non velle: Non Deus volens iniquitatē tuas. Psal 5.

sęcza / iednak me chce przyznac /
 ale trzyma spor / sęowko w łapi-
 w sęy. My tedy tak twierdzi-
 my / że to nie jest / własnĳe mo-
 wiac / chęenie / ale sęzerze dopu-
 sęzenie / ktorego to dopusęzenia /
 y postęptu sęrawy Bostiey w
 tey mierze / nie mogac Doktor
 S. inaczey w łazac / w zyl sęow-
 kę tego / Chęac / ogutem go bio-
 rac / iakoby byl rzękt / dopusęza
 dopusęzaiac / miasto tego co po-
 wiedzial / dopusęza chęac. Bo
 indziej / iako o tym trzymal / do-
 sęc sęeroce deklarowal. Ano
 dla tego napisal Księg troie
 de libero Arbitrio, aby poka-
 zal / że Pan Bog nikogo do grze-
 chu nie przywodzi / ani mu jest
 przyczyna. A okrom tych / y iak-
 imi sęowoy / y prawie w kę-
 sędych niemal ięgo kęsiegach toż
 znaydzie sę.

Spo-

Sposob (c mowi) ktorym
czlowiek dany jest w moc dy-
ablu / nie tak sie ma rozumiec/
iakoby to Bog uczynil / abo ze-
by rozkazal aby sie stalo / ale
tylko ze dopuscil.

Takze :^d Idzie to z tad / ze a-
bo Bog swiata nierzadzi / abo
ze z woli jego zle w szytko dzie-
ie sie. Oboia strona bezbozna/
a barziesy posledna.

Takze : Upadala e czesto-
kroc ludzie Chrzeszczianscy w
wielkie bledy / abo w porzad-
ne obyczaje / nader gleboko / y
niewatpliwia / ze takowa ma-
iac wola / zbawieni bydsz nie-
chca / a po ki niechca / bydsz tez
zbawieni nie moga. Ale zadnym
sposobem wierzye nie mamy / ze
w te desperacka wola / z woley
Bozey wpadli / gdyz raczey

c August.
lib. 13 de
Trin. Cap.
12.

d Lib. 1. de
Ord. C. 1.

e Respon:
2. 7. ad o-
bjectiones
Vincenii
nas.

Pan podnosi wſzytkich vpá-
dlych. rc.

f Respons.
ad obiect.
II.

f Z niſzey : Kiedyby kto dya-
blu zárzućil / żeś ty ieſt táko-
wych grzechow początkiem y
pobudka / rozumiem temu / że-
by ſie poniekad mogł z tego wy-
mowić / że áczem rad widział
popedliwość ludzka do grzechu
y chćiwóść / iednak ludziom
gwatru żadnego / áby zgrzeſzy-
li nie uczynitem. Jakim tedy
glupstwem / iákim ſaleństwem
przypisuiá to Bogu / czego y
dyablu ze wſzech miar przypi-
ſáć nie moga. rc. To Auguſtyn.

g Lib. de
gratia &
libero Ar-
bitr. Cap.
23.

g Náoſtátek : Gdy ſtyſycie :
Ja Pan zwiódtém Proroá o-
nego / ábo kogo chce zátwardza-
iego zaſlugi vwaſzayćie / ktore-
go ták zátwardzić / ábo zwieſc
dopuſćil.

Tenże:

TENZ E KALWIN:
 twierdzi ^h / że Doktorowie śś.
 stárzy nie wczá / áni pišá / žeby
 bylo siedm Sákrámentow: o
 ni mowi tylko o dwu wiedzá.
 Co iáka potwarz / z Kšiagich
 táčno pokazác sie može. Nigdy
 sie ináčzey v nich nie znaydzie /
 iedno že siedm jest Sákrámen-
 tow. Ták piše ⁱ Cypryan ^k Je-
 ronim / ^l Leo magnus, ^m Tertu-
 lian. Mianowal Augustyná
 S. bez wstydu ^o práwie / choć
 wiedzial / že ná wielu mieysc o
 siedmi piše. Czytay librum 2.
 Con: Parmeni: C. 13. tám Ká-
 plánstwo Sákrámentem zo-
 wie / czytay Epistolam ad Ianu-
 ar: 118. Lib. 5. con: Donatist. C.
 20. Kedy mowi o Bierzmowá-
 niu / áwo ináčzey jest niželi Kál-
 win nápisal / krory dwa tylko

^h Calu. In-
 stit. C. 19.
 num: 3.

ⁱ Lib. i. E
 pist. 12. ^o
 Serm. de
 abl. pedū.
^k Dialogo
 cont. Luci-
 feria.
^l Epist. 90
^m de peni-
 tentia.

^o Frontē
 illorum nō
 esse frōtē
 dixit lib.
 4. in Iul.
 C. 8. Au-
 gustinus.

(nomine, non re) Sakramen-
ty / Krześć y Wieczera przy-
mniac / chciał sie Doktorami rá-
rować. Otworz. Bellar: Tom:
2. lib. 2. C. 24. 25. fol. 236. y dálej /
tam widać z piśmá y z Dokto-
row śś. siedm Sakramentow
dowodnie y seroce.

B V C E R. Przypisał ś. Au-
gustynowi / że w iego Kościele
tylko / á nigdzie indziej Msa
przenaswietśa za vmarle od-
prawowano.

n Buc. lib.
2. C. 18. de
Cene ad
ministrat.

Ofiáre (n mowi) Wieczere
Páńskiey / w inszych Kościołach
záráz przy modlitwách za v-
marle czyniono / á w inszych o-
puszczano. W Kościele Augu-
stynowym ofiarowano / tak o y
sam o pogrzebie Mátki swey
Confessionum suarum libro 10.

Cap. 12. wspomina. Gdyż nie
(mowi) naszego odkupienia o-
fiare czyniono. 12.

Patrzajże proſe. Augustyn
S. nie mowi de aliqua Ecclesi-
a Aphricana (tedy był potym
Biskupem) ale de Italica Osti-
ensi, gdzie Matka święta swo-
je pogrzebł/iako o maſ in Con-
fessionibus eius. Zład obacz/
że dawaiac Augustynowi świę-
temu Kościół Ostyeński / do-
ktorego on niemiał zgotá mc-
klama / á bárziej kiedy twier-
dzi / że w świętego Augustyna
Kościóle / bo ná ten czas iesze
áni Kapłanem był / áni Bisku-
pem Augustyn s. dla czego Ko-
ściolá nie miał / iesze bárziej/
że śmie mówić / tylko w tym ie-
dnym Kościóle / gdyż po wſy-

o Confess.
lib. 10. C.
12. & seq.

rtim swiecie za vmarle Ofiary
czyniono / świadectw pełno jest
v Doktorow śś. á co mam pa-
pier tylko malować.

p Bucc.
adu. Celi-
ba:

Tenże p probuiac / że Kieža
máia sie ženie / przywodzi sen-
tencye Doktorow śś. ále nie
cáte / z ktorychby sie ich náuka
o tym poiac dostátecznie mo-
glá / vćinki pomierzwtone / pod-
czas kílka wieršew opuściv-
šy / podczas stow kílka wyrzu-
ćivšy / przynosi / iáko v swo-
ich Księgách iásnie q pokáznie
Stephanus Vintoniensis, g dzie
mowi / że :

q Libello
cuius Ti-
tulus est:
Extasis.

B V C E R prawdy ióšney v
ciemnošćiach šuka / znalazšy /
przez spáry ná nie pátrza / zro-
zumiawšy dobrze / przecivfc
niemy idzie / Doktorow śś. sen-
tencye vćinkami przywodzi /

wiary

wiary żadney nie godzien. zc.

A widziszże iako ostrożnie
trzebá z nimi mowić? A wi-
dzisz cnotę y wiare? Ktory A-
postol tak nawracał?

M E L A N C H T H O N.

Miał ten Artykuł wiary swo-
iey / że chociaż ieszcze żoná iest
żywa / przecie maż / z iakiey
tám przyczyny (które ia do-
syć sprosne y przeciwko piśmu-
żeroce w Apologiey moiey o-
pisuie) porzuciwszy ia / druga
poiać może. O toż na utwier-
dzenie tego napisał że tak vczá
Doktorowie stárzy.

Abowiem (s mowi) Orige-
nes ná Ewangelia Mattheu-
śá swietego piśac świadczy/
że był taki zwyczaj / iż po roz-
wodzie / Matzonkowi Ktory
był niewinny / á do rozvodu

r Fol. 215.
& seq.

§ Loc. Cõ-
mu: A. D.
1552. e-
ditis. & E
xa: Ord.
Anno D.
1554.

przyczyny nie dał / godzilo się
ożenić. zc.

Lecz to taka potwarz / że nie
wiem iesli wiet sja bydz może.

Origenes piše / iż tego byli
czasu iednego Biskupi niekto-
rzy dopuścili / ale gani / y mo-
wi / że dopuścili byli :

(Malum hoc, peioris causa cui-
tandi)

aby gorszego coś inszego nie
przyşlo / y piše że to źle / y prze-
ciwko Testamentowi Pańskie-
mu uczynili / ktory tam przy-
wodzi dwakroć. Stad osadz
Kacierzowa prawde.

TENZE: Fabiola Rzy-
miánka / porzuciwszy swego ży-
wego ieszcze Meza cudzołożni-
ką / z drugim w stan Matżeń-
ski wstąpiła / iako o tym S. Jero-
nim świadczy.

Sluchayze o tym Jeronima
 5. Pisal list ad Oceanum, a w
 um Epitaphium / abo nagro-
 dek / abo wystawienie Cnot rey
 Kzymiánki / ktorego byla go-
 ona / zamknat. y naprzod t kła-
 dzie za fundament te slowa.

Nie bede chwalił rey / ktora
 nie vpamietata / azby m pierwey
 z niy zial wystepet.

Potym iakiego miata pierw-
 szego meza daie znac :

Powiadala / iz iey pierwszy
 naz / tak wielkie miał wady / ze-
 by ich ani nierzadnica / ani nie-
 wolnica znieś mogła. zc.

Potym : A tak iz y Sabiola
 rozumiała / ze slusnie sie z nim
 rozstala / a do tego z gruntu E-
 wangeliey niewiedziata / ktora
 niewiastom broní za żywota
 pierwszego / brac meza wtore-
 go / zc. vpadla. zc.

t Tom: I.
 fol. 84. E-
 pist. 30.

Fol: 85.

Ibidem.

NAOSTATEK: Ale co
ia dawne / y zglądzone rzeczy
wspominam / chcąc pokryć iey
wine / ktorey żalu / ona sama
spowiadać sie. zc.

A tu widzisz co mowi Jeronim S. że niewiedziatá gruntu
Ewányeliey / że tego piśmo bro
ni / że zgrzeszyła / że pokute czy
niła / in summa, daleko inſza /
niżeli Melánchthon / ktory iey
przykład bierze iakoby zá rzecz
dobra y dozwolona / y od S.
Jeronimá pochwalona / zacząym
(własny zboycá duſz ludzkich)
ſwoim tám owcom takich mał
żeńſtw y rozwodow dozwała.

Lecz nie dziw / że ſie Melán
chthon ná Księgi Doktorow
śś. rzućil / ktory ſámy m S wie
tym Bożym oſtatna zelżywość
wyrzadzić / by namniemy ſie nie

leſat.

lekat. Ano S. Błázeiá (v mo-
wi) nigdy ani ná ziemi bylo / á
u go w niebie znaydziesz / ále
ludzie w Greckiem iezyku nie
ćwiczeni / Bázylus przemieni-
li w Błazyus / z Bázylego S.
uczynili sobie Błázeiá święte-
go / y nád to / ktorego zowia Lá-
cunicy y Grekowie Bázylim /
tego powiáda Niemcy Błáze-
iem.

To iest przeciwko wschod-
nym y zachodnym Kościołom /
ktore obudwu tych świętych
wzywáia / Bázylego Biskupa
Cezáreyskiego / y Błázeiá miá-
stá Sebáste w Ormiáńské zie-
mi Biskupa y Meczenniká ie-
scze zá Dioklecyaná / dobrze
przed S. Bázylim. A záiste
niewiem dla czego nie mogli być
świętymi: teź máiac ráturnki do

v Vide
Manlium
Luteranū
Tom. 2.
Collecta-
ne: Melan-
chton. fol.
205.

x Valer:
Max: de
Constan:
lib. 3. fol.
93.

tego / ktorey S. Bazylu. Chytr
báby rozumiat Melanchtron /
ze sie tak ludzie nie zowia. Ale
niechayby sobie przeczytal Va-
lerium * Maximum, (choćiaż te
go samego) ktory w tazuie / ie-
jeze przed Dioflecyanem dwu
Pánow w Salápiey / iednego
z nich Dásium / á drugiego Blas-
sium zwano / tamten za Anni-
bálem Kártáineńskim Herimá-
nem trzymal / á ten Rzymiá-
nom zyczyl y byl przyiacielem.

y Manlius
ibidem.

Drudzy ná iego slad / y zá-
przeli swiátu S. Krzystofá /
ráczey to stowo mowia znaczy /
iáko káždy ma Chrystusa ná
dušy nošic / ále cztowiek imie-
nia takiego nigdy nie byl.

z Lege
Linda: in
Rucuar:
lib. 1. fol.
153.

Drudzy zeczyli / že S. Bár-
báry / S. Kátáryny Pánien-
y Meczenniczek také nigdy nie

byto

byto / ludzie ie sobie zmyśliłi.
Widziſz co to za beſtye ? Czy-
tając Metáfráſtá y inſze Hiſtory
ki / o tych błogostáwionych
Pánnách y Meczennickách. Tu
też ſłuży Bruká oná/która Jewel
lus Arcyminiſter w Anglię
wypráwił. Abowiém gdy tam
ná tym wyſpie ieſzcze nápierwo-
ćiu lud nie mógł rák z rázu do
tych nowinek ſie przychylić / y
wſyſcy mawiali / że ſtároży-
tna wiára dobra / Doktorámi
ſwietymi nie pogardzác / á ni-
ich odrzucác żadnym ſpoſobem/
ten miły Sárysburſki Super-
intendent / áby tym przedzey po-
towil ludzie / w Londynie w
Koſciele S. Páwła in magno
concurſu miał kazánie / y tam
dziwnie ſtárożytność chwalił/
Doktory wyſławiał / á co wiet

a Lege
Gul: Re-
gin: Calui
notur. lib.
x. fol. 39.

b Iákie to
sumnienie

c wšytko
to iest v
Sádera in
schim. fol.
287. 288.
289.

ŝa / y práwie nieznošna (acz
iemu kłamstwá nie nowiná by-
ty / ktorych z kšiąg iego do kil-
ku atysięcy Doktorowie zebráli)
powiedział / że tá tylko iest ro-
znicá / y dla tego sie my Kálwi-
niŝtowie z Papięznikámi nie-
zgadzamy / że oni nowe náuki
przynoŝa / á my powiáda stá-
rożytnoŝci bronimy. Zárazem
támże z pláczem do ŝwietych
Doktorow mówił: o Dokto-
rowie ŝwieci / o ŝwieci Oycow-
wie / coŝ my inŝego czynimy /
jedno was / y pišná wáŝego od
Papięznikow bronimy / niechay
kto pókaże / że nie ták działamy /
ia b dzisia Papięznikiem zosta-
ne. zc.

Niewatpie że cnotę y praw-
de tego wierniká baczyŝ.

Kto chce sprošnych kłamstw /

Balbierzw / potwarzy ná Do-
ktory ss. wiecey czytác / tylko
otworz Controuersias Bellar-
mini , á mánowicie Tom: 2.
pyszysz tam / táko bez wstydu á
práwie w żywe oczy klamáia y
potwarzáia / czemu nie dziw-
bo mączey / nie mogli by sie byli
rárowác. Czytay tež Księgi /
które K. Piotr Stárgá ráim
Cyrntem wydał. Artes duode-
cim Sacramentariorum , znay-
dzieš^d tam Wolanowe zdrády
w tey mierze / pokazat ie ten
Autor dostátecznie.

DRUGA. Sáme Księgi
Doktorow ss. Historye / Con-
silia posatzowali. Tákiest / že
to w Gyrtim Sektom pospoli-
ta / ále Tubingenses Luterani
zárzucili Heydelberskim Kál-

d Lege Ar-
tem Nonā
fol. 232.

e Declarat.
Confes. de
Majest.
Christi, ve-
raq; eius
in Cena
presentia
fol. 187.

winiętom: Spiritum in ipsis mē-
dacem esse, że duch kłamstwa
w nich przemienia / y o-
wżem Księgi w Roku Pán-
skim / 1565. wydawşy o Wie-
czy Pánstwie / pişá / że Joán-
nes Márbáchus ich Collegá /
w swoich Księgách dostátecz-
nie dowodzi / áko oni :

f Fol. 188.

f Offendlich (inquit)
vnd wissendlich der lieben
Vater schrifften gefalscht ha-
ben :

g In Rue-
uar. lib. 2.
fol. 282.

g Jáwnie y wiadomie Wy-
cow milych pişmo pofalszowali
Wspomina też y Lindanus /
iż Sektarze Księgi / Ambro-
żego y Augustyna SS. ná nie-
ktorych meyscach odmiemli / á
mianowicie kedy oni ábo de Pri-
matu Petri, ábo o dobrychoczyn-
kách / ábo o dosyćczynieniu nás

uże dawáia / S. Jeronim táž je
o Orygenesowych.

h Swiadczy y Joáchimus Pe-
rionius / že bázro potrzebuia
korektury Księgi niektorych
Oycow śś. od nich wydáne /
czego drudzy práwie dobrze do-
ználi / gdy ich Druki z stárymi
Łowáńskimi Exemplarzami
konferowali.

Wkázanie Bartholomeus Cá-
merarius Beneuentanus / iáko
w onym anieyscu Augustyná ś.
Qui fecit te sine te, non te iusti,
ficat sine te.

znáczna iedne zdráde vdziátáli.
Abowiem iesli ták czytaš: Kto-
ry cie stworzył bez ciebie / nie r-
spráwiedliwia cie bez ciebie / te-
dy po Kátolicku czytaš / y wy-
znawaš / že do vspráwiedliwie-
nia / y do zbáwienia / potrzebá

abyš

Tom. I.
Confes.

Art. 7.

fol. 315

h Idem lib

i. fol. 173.

i August.

Tom. 10.

Sermo: 15.

de ver. 1°

post.

abys sie tez sam z dobrými v= czynkami przyczynil. Jesli zas tak czytasz:

Ktory cie stworzył bez ciebie/ nie vspráwiedliwia cie bez ciebie? sposobem pytania/ iáko oni czytáia/ gdyž tam Interrogationis notá, ktorey w Augusty nie prawdziwym nigdy práwie nie bylo/ przypisáli/ á tak z satřowáli/ tedy iest Luterstwo/ iáko by rzekl: Ten ktory cie bez ciebie stworzył/ moze cie tez bez ciebie / to iest bez twoich dobrych uczynków / bys iedno miał wiare/ zbáwić.

k Rucnar.
lib. 2. fol.
232. & seq

Wiec k Kálwin/ chce s wiá= tu wšytkiemu Koncilium Tri dentstie ohydzić / okrom slow špetnych / przypowiastek zu chwálych / vszczypków sromó= tnych/ ktorych ná to vžyl / w

Láciñ=

Zácimlich Ksiastách napysal/
 Zerež tám mowi byl ze Frán-
 ciey Biskup Nemereňski/ czlo-
 wiek głupi / nienk wielki/ má-
 to y czlowiek. A baczac iáko
 bez wstydu stamat/ chcac nie-
 co vžyc y ratowác / tedy w
 Fráncustich Ksiastách polo-
 žyl / nie Nemereňski / ále Re-
 doneňski Biskup. Sromáli sie
 tego wšyscy iego Ministro-
 wie/ iáwny widzac fałš/ y sty-
 šac / iáko ich o tym nášy y pi-
 smem (Baldunnus) y vstnie
 (wšyscy) pytáli/ áž Bezá ná-
 pisal wymow te táka :

A wšáko sie (mowi) po-
 práwit Kálwin / gdy položyl
 Redoneňski : Ale mu nášy po-
 wiádáli / že to tákiež klamstwo
 o tym/ iáko y o támeym Bisku-
 pie/ gdyž žaden z nich ná koncy

lum nie był. Już tego menda-
cia Historica, Gerode Baldui-
nus / Alberus Heshusius / Mi-
chael Fabricius y inšy opisali
LEKOLA MPADIVS ZA
(musiałbym sie długo zabá-
wić / ále czytay Constallum Di-
uelmensem Episcopum) opu-
szam / ktory Koncilium Niceń-
skie o Náswietšym Sákráme-
cie zfałšował.

l Lege Lin-
da. in Rue.
lib. 2. fol.
202. &
Staphy.
& Prate-
olum.

m Rucu:
lib. 2. fol.
267.

m SLE Y DANVS / ták Hie-
řtorya swoje kłamřtvy nářkał /
že máto nie co řtowo / to fałš.
Piře o Disputáciey / ktora z Lu-
teranými nářy Kátolicy w Ko-
tyshome Roku Pán. 1541.
przed Cesárzem Károlusem pi-
tym / y przed ták wiela Křaza-
nieli. Že mowi nic sie ná niey
niespráwito / przyczyna był
Papieżnicy / ktorzy dzień 30

dzien

Ozien zwłoczyli boiac sie aby
przekonani nie byli.

Alle to kłamstwo špatne.
Czytay Acta publica, tam tak
mowia / że Piotr Málwenda
Hiszpan Teolog Cesárski / Bu-
cera ná disputáciey tak wzenie
pismem zwiázal / że sromotne /
y przeciwko rozumowi rzeczy
pozwalat / á rády sobie wiecey
dáć nie vmiat.

Jakož y sam Károlusⁿ pia-
ty / gdy času iednego kázal so-
bie iego historye czytać / sluchá-
iac potym w glos záwołat.

ⁿ Ibidem
fol. 271.

Daer liegt de buiff / daer liegt
de buiff.

Tu klama nic dobrego / tu
klama nic dobrego.

Tenže Sleydanus (á proffe
przypátruy sie pilno sczerosci
wiary tych ludzi) gdy meiaties

o Remun:
Ruf. aduc.
Carolus
Molinæ
in Repli-
ca fol. 75.

mu Remundo Ruffo (co y sam-
tenže o Ruffus opisue) Aula
Gallicæ Aduocato, iáko tová-
rzyšowí historya swóie vřá-
zat / ktora o duchowienřtwie
nářym spisal : powiedzial mu
Ruffus / žeř tu řitá ináčey / ni-
želi byto y iest / nápisal / ná co
Sleydan. Omni arte (inquit)
istis cum improbis agendū est.
Trzebá ze wřytřimi řtukami
ná te totř Papieřniki řřdž. A
Ruffus : Niegodzitoby řie dla
totřow prawdy odstępowác :
Sleydan ná to : Finis bonus
est, sic in ordinem cogentur.
Dobřym to ánimusem czynie /
řák do dobrego ich przywiode.
Ruffus zářie : Jeřli křamřtwy
co d obrego chceř řpráwř / te-
by dlugo křyć trzebá. Wo iáko

ich (co wczonym łacno przy-
dzie) pošląkuia / y siebie y two-
ich tak zražíš / že wam ná po-
tym wierzyć nie beda. Rádžil-
bym z inšey máry Papiěžni /
á nie kłamstwy do dobrego pro-
wádzić. Sleydanus: Daymy
temu pošoy teraz / ia poški beda
mogł: Clades afferam, vpadłi
im beda robił / poški moga / niech
beda w zákryciu / v człowieka
pospolitego te kłamstwa miey-
sce znayda.

Opuszczam Illyriá p y inše ie-
go towarzystwo / áliás nie by-
łoby końca.

A tak nie odrzeczy zaiste q Lu-
ter (ktory te syny swe znal)
tak nápisal:

Južem ia dziwować sie prze-
stał / že bez wstýdu kłamáia /
ádyž bacze / iż ináčey nie moga.

p Passim
mentitur.

Cent 4.

fol. 684.

Cent. 5.

fol. 362

Cent. 3.

fol. 248.

Opassim.

q Epist. ad

Iacobum

Brobstum

sub fin.

Nowoſtrzeńcy (Sekta od
 Boga przekteta) Doktorow
 ſs. ani wspomnieć ſobie dádza/
 ktorzy tylko piſmá ſwietego
 (dziwnie poſzarpánego / iákom
 to ſeroce y dowodnie w Apo-
 logiey moiey poſazał) vzywá-
 ia / y powiádáia że wedle niego
 żyia / co im ieden * náwieczna
 ich zelżywość przypomnia w
 Diálogu , ſwoim:

de Linda.
 Rurem E=
 piſco=

Rucu.rr.
 Dialog. 3.
 fol. 371.

Abominanda (inquit) iſti-
 us impiæ doctriñæ facinora ve-
 ſtris in conuenticulis toties de-
 præhenſa:

Dum fæminas circumciditis.

Dum nudi nudas geſtatis ve-
 ſtras illas virgunculas.

Dum mulieri etiam coniu-
 gatæ liberum licitumq; facitis

uis concubare fratribus germanis, suisq; à deo Patribus.

Dum Prophetas vestros nudos, nouo imponitis lecto nuda cum virgine, vt plenam veteris Adæ omnibus suis fraterculis noui iam illi spirituales probent mortificationē, &c. **Widziß tu wßytko nágo? znayße te Nowokrzone wierne / á pomysł / żeć im dla tego Doktorowie śś. sie niepodobáia / iż iáko inße ták y te stráßna Sodomia grożno karza / do wßelkiey sweywoli drzwi zamýkáia.**

Wracáiac sie tedy do fałßerzow wzwyß pomienionych / widziß iáko z nimi bárzo ostroßnie postepowác trzebá. Záiße ná ták wielkie ich y práwie bezrozumne śmiałoßci inßego le-

s Idemlib-
2. fol. 283

Káristwá nie widze / jedno słow
pilno słucháć / im nie do końca
wierzyć / do Książ aby wkażá-
li odżywáć sic / mieysce náostá-
tek y Drukárzá (gdyż y sám
niektorzy Drukárze ; Glánder-
scy y Fráncuscy / sílá Bibliy /
Brewiarzow Kzymstich / y in-
nych Książ Kościelnych z fat-
szowáli) wpatrowáć / senten-
cyá iedne z druga konferowáć /
co chce Doktor S. powiedzić /
pilno wważáć / y inże sposoby /
które ná ten czas Duch praw-
dy przeciwko Duchowi klam-
cy bez wátpienia poda / bráć y
ich wżywáć / ábyś z ciemności
Kácerstich mogł błednego
wyprowadzić.

KACERZE (TRAFIA
 lie) bądź sobie niedufając bądź
 naukę pokazać chcąc, tak się mo-
 wą długo bawia, ze czasu ná re-
 spons nie sława. Co tu czynić?

K A P V T I V.

N Każde já fundá-
 ment tego Rozdziału
 (aby Czytelnik lepszá
 máiac informácya / snadnie
 mogł / to o co idzie / poiać) że
 wszyscy pierwsi Wodzowie
 Kacerzow terásnieyszych (cze-
 go y ich Księgami dowiódę)
 ábo byli od diabla opetáni / á-
 bo z dyabla spráwe mieli.

L V T E R / szesćdziesiąt lat
 przed a tym / niż się narodził / o-
 powiedziány był. nieiaki Liech-
 tenbergiusz zacny Astrolog pi-

a Ioan. Fa-
 ber Praef.
 lib: de Mis-
 Sacrif. ac
 Sacerd. no-
 u. e Leg. in
 Mar. Lu-
 teri Caco-
 demonē.
 Dat. Vien.
 Austr. A.
 D. 1534.

że w Księgach swoich :

Ma sie narodzić iákis człowiek / ktory bywşy Mnichem potym światem zamieřa. Wiedz e powiada / że Dyabel na grzbiećie w Kápturze iego siedzi / y z niego wyglada.

b Przywodzi Kochleus lu dzi wielkich świadectwá / że ex Incubo, ábo z dyabla Wyca sie vrodzil.

Tákze y on / y inřy piřa / że gdy iesze Mnichem byl / á ná Alfey czytano Ewányelia / iáko Pan náš dyabelstwo wymiatal / rzucił go dyabel ná ziemię / strářnym głosem wola iac / Nie iestem / Nie iestem.

Ná a Seymie w Wormáciey Károlus Cesarz y Ksiażetá pátrzac nań / ináczey osadzić nie mogli / iedno że operány iáko

b In eius
Vita. Lin-
da. Dubi-
tan. 1. fol.
65.

c In eius A-
ctis: A. D.
1617.

d Lege E-
dictum Ca-
ro. V Vor-
maci: A.
D. 1521.
8. Maij.
Dat.

y řazdy

y káždj w^c oczy mu poyrzawšy
f Tenže od dyablá miał náu=
že o wierze / iáko sam wspomí=
na.

g Tenže: Bližey (mowi) y
czesćiey dyabel podle mnie le=
ga / niżeli moia Káská.

Temuž rzeczy dyabel h doda
wał przeciw Chrystusowi / iá=
ko sam świadczy.

Tenže: Wolalbym (mowi)
od reki dyabelskiej / niż od Ce=
sárskiej zginać.

k Tenže Dyablá kupit v Ká
rolstádyuša zá Czerwony zto=
ty / y mowi Konradus Regi=
us / iż tenže duch w iego wier=
nych vsiadzie / ieśli sie nie oba=
cza.

Wiecey tego maš o nim w A
pologiey moiey.

m Károlstádyus (sam twier

c Lind. die
bit: r. fol.
65.

f Lut. To=
mo 6. Ien:
Ger. m: fol.
28.

g Colloq.
Mens. fol.
281.

h Lib. de
Missá.

i Colloq.
Mens. fol.
259.

k Lib. Ger.
con. Ioan.
Hessu de
Cena.

l Cap. 2
12.

m Eras. m.
Albe. con:
Carolstad.
m Lute.

Tom. 3.
et alij.

dzit / Ziemia Niemiecka tego
 pełná / y Księgi rozmaitych lu
 dzi wczonych) od Oycá Nie=
 biestkiego wziął Wiare o Sá=
 trámenicie / ktory widomie przy
 bedsz / nauczył go wszytkiego.

n Zwingl:
 in Subsid.
 Euchari.
 D. II. b.
 D. III. a.

n Z W I N G I E L także piše
 o sobie / że go duch Artykułu o
 Sátrámenicie w nocy nauczył /
 czarny powiáda ábo biały nie
 pomnie / milezeć nie moze / sum=
 nieme mu káže mowić / choć sie
 ná byderstwo ludziom wy=
 dam. zc.

o Lege
 Rucuard.
 lib. 2. pag.
 195.

o K A L W I N / gdy Bucer
 list do niego poslat / przyiaciel=
 sto y towárzysto vpomínáac /
 áby w Księgách swoich / słow
 zych málo slycháných / špetných /
 y w zwyczáin ludzkiego láianá
 ledwie bywálych zámehat / ále
 áby štronnie á powážnie Pi=
 smo /

yno/iato rat wielkiemu Ewan-
yeliście przystoi/ wytkádał/ li-
stownie odpowiedział:

p Morbum hunc, non inge-
nij, sed sui esse Genij.

p Calui. E-
pist. ad Bü-
ce.

Ze mi te przeklinania y káia-
nia rć. nie ida z dowcipu / ále z
nego Geniusza.

Co to jest Genius? Trzeba
dobrze deklárować / ábyś tego
Ewangelisty zacność poznal.

Genium q Látinnicy zwáli Bez-
szka nieiakięgo / ktorego Varro
wiecey niż z trzydziestu tysie-
cy Bogow przednieysze (dla cze-
go ich też selectos deos zwal)
obrawszy / miedzy nimi poło-
żył. Tak rozumáło Pogán-
stwo że Bog na wyższy każdemu
przy narodzeniu dał dwu Ge-
nios / dobrego iednego / á dru-
giego złego / iáko uczyl Empe-

q Plut. ar-
de Tran-
seren.
au. fol 84
q Alexan-
ab Alexā:
lib. Geni:
6. C. 4.
fol. 312.

dotles / drudzy (Menander)
 że tylko iednego / drudzy (skład
 też prosta była przypowieść :
 Sua cuiq; Iuno, & Genius) Ju-
 none boginia y Jenuśa tego.
 Y czytamy / że Sokrates miał
 takiego Genium / ktorego chwa-
 li dziwnie L. r Apuleius Ma-
 daurensis / powiadaćac że był :
 Malorum improbator, (wierz-
 ieśli chcesz) bonorum proba-
 tor, &c. Czytamy że go też
 Brutus miał. Bo gdyś chciał z
 Woyskiem do Europy prze-
 wieść sie z Azyye / piśac w no-
 cy / wyrzał wedle siebie kogoś
 strasznege / ktory spytany : Ktoś
 ty ? odpowiedział : Tuus sum
 Brute malus genius, zc. Twoy
 iestem Brutusie duch zły, zc.
 iakoż mało co po tym mieczem

r Lib. de
 deo Socra.
 fol. 121. &
 seq.

s Appian.
 Alexan-
 drin. de
 bell. Ciuil.
 lib. 4. fol.
 663.

sie za

nie zabit. A tak Genius ná Pol-
stie moze sie przelozyć Bozek/
ábo Duch. Spytayze tedy Mi-
nistrá/iáki to byl duch Kálwi-
now? Sokratesow bydsz nie
mogl, wedle opisu Apuleii/
gdyz on cichy, skromny, bez gnie-
wu byl, y tak záwse Sokrate-
sá do cichych postepkow (iáko
Seneká piše) dirigowal, to te-
dy byl Duch Brutusow (my-
go iáko y Sokratesowego zo-
wiemy dyablem) duch zly/duch
stráshny/ktory go spráwował/
gdy Testamentu Božego wy-
klad w księgi swoje pisal, y od
niego nie odstepowal, y slow tá-
kiego przeklectwá/bluznierstw
pełnych, á iáko Bucer do niego
w listie dołożył/ráczey zuchwá-
temu blaznowi sluzacych doda-
wal. Nie ládá Ewányelistá/

y me laod duch. A toli naši
Doktorowie šš. nie z Jeniufá-
mi / ále z Duchem S. spráwa
mieli y přestávali.

t Manli. in
Loc. Com.
de Eccles.
fol. 48r.

t Mikolaj Sztork nappier-
wšy wieku nášego. Ociec No-
wořceňcow powiádal w
głos / že často z nim Archán-
yol Gábryel gadal / á iž mu o-
biecal Pan Bog Kroleřtvo / y
w Kořciele Pánování.

v Lind. in
Rueu. lib
2 fol. 196.

v Janá Kampaná teř Nowo-
řceňcá gdy přyzíaciele w wie-
ziemu náviedzáli / podle niego
widzieli často siedzacego czlo-
wieká / ktory rece miał z dlugi-
mi pážnořtami / á nogi z škápí-
mi kopytami / y czego on oboy-
gá nie kryl.

x Lind. in
Dubitan.
lib. 2. C. 14.
ex Bul.
ling. de A-
nabapt.

x Dawid Georgius powiá-
dal o sobie / že m jest synem Wy-
cá niebieřtiego / prawdziwym

Me=

Mesyasem / z ciała nie vrodzi-
tem sie / ale z Duchá S. zc.

Ozyánder zwal sie Eno-
chem / gdzie sie obrocił / dwa
dyabli zá nim chodzili / obie-
dwal ná dole / á ná gorze dya-
blá pišacego widywano. zc.

Což tedy zá dziw / ze Káce-
rze prawdy sluchác niechca /
klamstwo bez przestanku mo-
wia / iáko to dzieci Oycá kłam-
stwa ktorego w sobie máta? Já-
kaž ráda ná to rzeknieš? Po-
wiem / ale pierwey iáko sobie
tiedy in simili w Kościele Páń-
skim drudzy postepowali vła-
že.

Na przod tedy ná Koncili-
um Lucenńskim / gdy sie Philo-
zofowie (Mistrzowie z ábo Pá-
tryárchowie a Kácerzow) z Oy-
cámi onymi świetymi disputo-

y Hofius
in Antibrē
tio.

z Grego-
Nazarlib.
de Iide
Orat. de
mod. in
dis. ser.
a Epist. ad
Ctesiph.

wali o Wierze / á miánowicie
 ieden z nich / chociaß mu iásna
 prawde pokazowano / žádnym
 posobem vporu porzucić nie-
 chćiat / przystapil ieden Con-
 fessor, cztowiek ácz w náučách
 swiectich nie ćwiczony / ále Du-
 chá Bożego pełny / y rzekł mu :

b Euseb.
 Eccl. Hist.
 lib. 10. C.
 3. fol. 619.

b In nomine IESU CHRISTI,
 Philosopho audi quæ vera sunt.

W Imie IEZUSA KRYSTUSA /
 Philozofie rostkázuieć sluchay
 prawdy.

c Niceph.
 hist. Eccl.
 lib. 4. C. 25
 fol. 200.
 ex Apolo-
 nio.

Y záraz támże zánieimial / o-
 nego prostaká sluchal / praw-
 de vznał / návroćil sie.

c Euseb.
 hist. Eccl.
 lib. 5. C. 16.
 fol. 117. &
 C. 18. fol.
 118.

Tátže Biskup ieden c S. Ze-
 ritus / gdy Máximillá Proro-
 kini Montaná Kácerzá frogie-
 go / Proroctwo swoje zaczetá /
 y gadatá / á ludzie slucháli / zá-

niemieć

niemieć dyablu/w niey mowia-
cemu rostażat/ y zaniemiáá.

Przyiáchał a byt času nierá-
kiego Konstantynus Cesarz do
Bizancyum/tám do niego Phi-
lozofowie gromáda zeszli sie/
y bázro mu przymawiali/ że no-
wa iákaś Religia do Páństwa
twego wnošif/ Bogámi/ Kro-
tych Lácínska Monárchia y
Greccy Krolowie zázwe chwa-
li/ pogardzaš / rć. ále rostaž
tym twoum Mistrzom z námi
ná plác / niechay správne dádzá
o sobie iáko vczá/ oboiey strony
řuchay/ ktera prawdziwšá v-
znaš nie gardž. Podobáto sie
Cesarzowi. A gdy čas przy-
šedł náznáczony/ ieden napřed
meyšy Philozoph počal šero-
ce mowić / fałšywe Bogi wy-
chwaláć/ y náuke swoie vřázo-

d Sozom:
lib.2.C.4.
fol.305.

wac / S. Bystup Konstanty-
nopolsti Alexander w glos
rzekt:

In nomine IESV CHRISTI
impero tibi ne loquaris.

W Imie Jezusa Chrystusa
rozkazuje, abyś nie mowit. y
zarazem zaniemat.

e Euseb.
Eccl: hist.
lib: 5. C. 19.
fol. 119.

e Serapion Bystup Antio-
cheński pisal list do Karyta y
Pontyka / do ktorego sie podpi-
sato sika Bystupow y Meczenn-
nikow ss. Jeden Aurelius Pub:
Iulius a Debelto colonia Thra-
ciae Episcopus tat:

ViuuT DEVS in Caelis, quia
Beatus Zotas, qui est in Anchi-
alo, voluit daemonem Priscillae
eycere, sed adultores eius non
permiserunt.

Zyie Pan Bóg ná niebie / že

Blago-

Blagostawiony Zoras / ktory
mieszka w Anchialu / chciał dy-
abla wypędzić z Pryscille / ale
mu pochlebcy iej niedopuszcili.

Toż sie lat naszych tu w Pol-
sce trąsilo. Abowiem szczęsu
jednego Senator wielki / y sta-
wa krwie á fámiliey darney
y znacznymi postugami Rzeczy-
pospolitey znaczny y zacny He-
nrych Koronny Pan Mikolay
Mieliecki Wojewoda Podol-
ski / gdy był ieszcze do wiary
świetej Kátolickiey nieprzy-
stapil rozkazal tam ze wsi do
obiádu swego zawolatc mieia-
kiego ksiedza Gorskiego Pleba-
na / á cz nie tak w piśmie świe-
tym biegłego / ale áto Káptana
bogoboynego. Kiedy przyšedł
dano mu miejsce / y siadł / y po-
społu z Senatorem obiedwał.

f Stanisl
Rejcius in
Athej: de
Sacra.Or-
di.fol. 66.

Był też tamże v tego obiádu y
 Minister / ktory ledwie co sko-
 ſtowa wſzy potraw / dysputá-
 cya zwyklym ſwoum obyczá-
 iem zaczął / to to / to owo przy-
 wodzac / dopiero Papieża An-
 cytyſtem nazywáiac / dopiero
 ſakonniki rozmaíte lżac / to prze-
 ciwko ſwietym Bożym / to prze-
 ciwko Czystaſcowi mowiac / z tá-
 kim nátrzaſaniem / że wſyſcy
 ſmiać ſie musieli. Káptan on
 nic nie mowit / tylko ſluchá / á
 obiedwał. Lecz gdy názbyt
 Minister by iáki Goliat wy-
 krzykał / y iáko by / czeſćia pro-
 ſta / czeſćia milczacego Ple-
 bana widzac / triumfował / v po-
 miniał Senator Kſiedzã / áby
 wždy coſkolwiek powiedział
 przeciwko tákim mowom. A-
 le on ná to : Jam tu proſzony

iejt ná obiad me ná disputacya/
po obiedzie bedeli co mogli/ od=
powiem. Zátym śmiech wiet=
ŝy powŝtal/ y wietŝe przeciw=
to Koŝciotowi Bożemu blu=
ŝnierŝtwa. A on teŝ Pleban
wzruŝony krzywda Zbáwićie=
lowa/ wczyniwŝy ŝobie audi=
encya/ y wproŝiwŝy áby go ŝlu=
chano/ ták poczał mowić :

Proŝitem Pána y Zbáwićie=
lá mego dnia dzisieyŝego w Ká=
pláŝŝkich modlitwách náŝych/
tymi ŝlowy : Rozŝadz Pánie
ŝpráwe moie/ Etora mam z na=
rodem przetletym. y mam náŝ=
dzieie ŝe teraz rozŝadzi. A ták
(ŝegnájac ŝie głoŝno rzekł :)

W Imie Oycá y Syná y Du=
chá ŝ. moea Bogá wŝechmoga=
cego roŝkázuie tobie dyable/ á=
byŝ w tym Múnŝtrze zámie=
ŝe

miat / a wiecey mesmat mowic.
 Skoro wymowit / aż Minister niemy / ták / że choćias go
 tracano aby gadat máiac plác /
 słowká przemowic nie mogt.
 A Pleban :

Teráz mow iáko człowiek / a
 ia też z toba mowic bede / bo z
 dyablem ktory przez cie do te-
 go času przeciw Kościolowi
 Bożemu bluźnit / niegodna rzecz
 abym sie disputowac miał / gdyż
 on jest waś y kłamcá dawny.
 Ale Minister postáremu niemy
 tylko oczymá krećit / záczym
 wzięto gi z zastola / y wypro-
 wádzono.

Własna táka Historia powiá
 dal mi w Słucku Jego M. X.
 Dawet Zieleński Pleban Słu-
 cki. Abowiem (mowi) gdy
 sie ieden Oćiec Societatis Iesu,

(imie =

(imienia tego prze meiatka cza-
 su dawność nie pomnie) z He-
 rerykiem o wierze dysputowac
 miał / on Kácerz tak hárdo / tak
 zuchwale / tak wiele mowit / że
 nie dał odpowiedzi mieysca / ale
 sam tylko gadat / y aby mu nie
 przerywano imperiose domá-
 gal sie. Nż też mowi náš baczac
 taką nieprzyystoynosc / ktora ia-
 koby iuz nie byla ludzka / rzekt
 do niego :

Dyable Boża mocá rostkázu-
 ieć milcz.

y zaniemiat / tylko pátrzał / á ge-
 ba ruszał / y tak sie rozefli / że
 bez iezyka czlowieczego poſted /
 ktory dyablowym mowit.

To tedy wſytko wważywſzy /
 niemáš inſzey náuki / iedno gdy
 był Minister tak zuchwale poſte-
 powat / Májestat Pánſki lzyt

Swiety m Bózym wwtaczał/
przecim Kościotowi zbawi-
cielowemu nie przystoynie ga-
dał / słuchac do tego niechiał/
trybem teraz opisany m isdż.
Mam te racye :

4. Reg. 2. i Prządowie iego / záwſze z
dyabły spráwe mieli (dla cze-
gom teſto zá fundáment polo-
zył) pewnie y on nie z kim in-
ſzym. y ieſli duch Eliáſow od-
poczná ná d Elizenſem / ieſli
duch Apoſtolſki ná ich ſucceſſo-
rách ſ z oſtał / nie watp / żeć teſ
y iego Oycow w nim wſiádl.
A iáko Pan ſwoim powiedziáł:

g Platina
& Onus
phrius.

Mat. 10.
V. 20.

Nie wy ieſteſcie / ktorzy mo-
wiacie / ále Duch Oycá wáſzego
ten mówi w was.

Táſ nie wy (áczy wy poſpołu
w tym plácu) Miniſtrowie mo-
wiacie / ále duch Oycá wáſzego

klámce

Janice / ten mowi w was.

2. Nád to: Mam vsú tego má-
to nie Primitiux Ecclesie, mam
Praxim y terážnieyšych lat / y
widze / ze Pan Bog nie cierpi
szczywdy swoiey.

3. Nád státek máczey vdzia-
ác škoda. Abowiem gdy on
(tobie mowíc nie dawšy) o-
deydzie / pewnie bedzie trium-
fowat / štad scandalum, štad ies-
ounych w Kácerstwie vtwier-
dzenie / štad drugich ledwie ne
opadek / roškázác dyablu nie-
chay mlczy / á stucha stowá
Božego / iáko oto šwieci czyni-
i / y drudzy ich w tym náslá-
dowáli.

A ogotem mowiac o rozmo-
wách z Ministrem / czytác tež
Grzegorzá Názýánzeňského
Orationem de modestia in di-

Pokazálo
sie wyž-
šcy.

h. August.
Tom. 7. lib
I. con. Cre
sco. Gram.
C. 15.

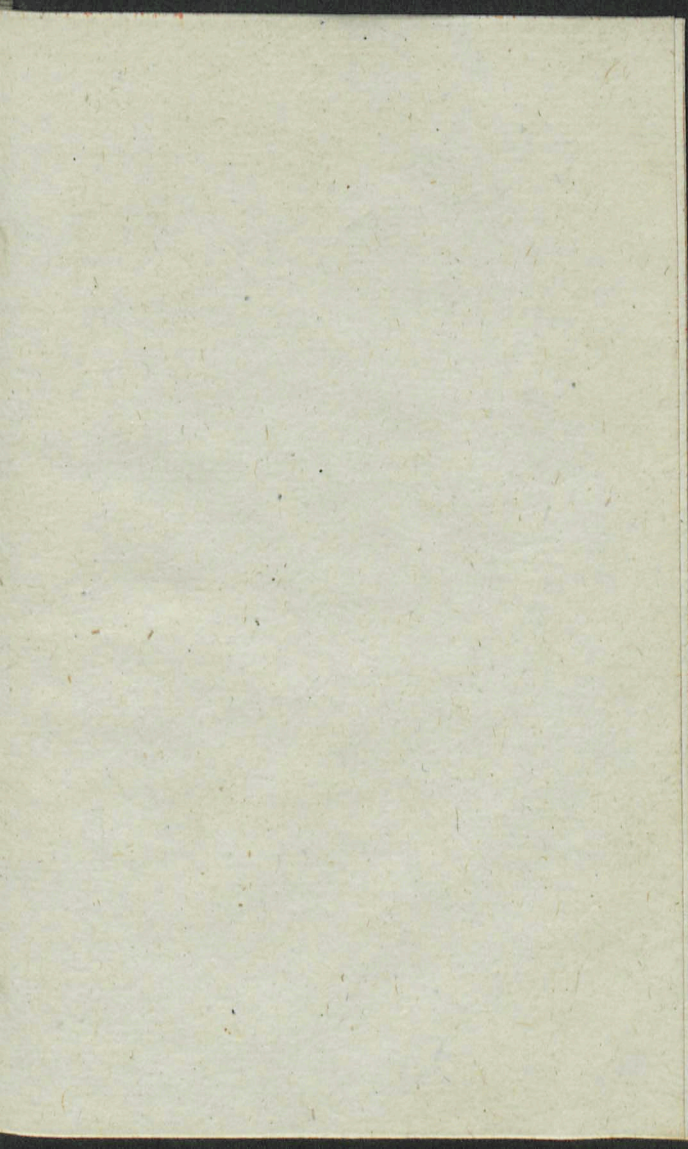
iputatione ieruanda, czyrac di-
sputacya Origenesowe z Be-
ryllem/Atanazego z Aryuszem/
Augustynowe z Maksyminem
nabárzicy. Lecz ná dewszystko
cády tegoż Augustyná S. stu-
chác/ ktory pišac contra h Cre-
sconium Grammaticum, dwo-
iákiego dysputatora kładzie/
Infidelem & Fidelé, y mowi in-
ter cetera, żeć prawowierny Ká-
tolik / áby sie tedy ná fałszu nie
pośliznał/ bárzo sie boi praw-
dy szuka: Quod tamen (inquit)
nisi diuinitus adiutus peragere
non potest: Czego iednák mo-
wi/ chyba od P. Boga rátowá-
ny spráwić nie moze. A ták do
Modlitwy wkázuie przed táka
potyczka y woyna/ gdyž tá jest
przeciwko Ksiażetom y Mo-

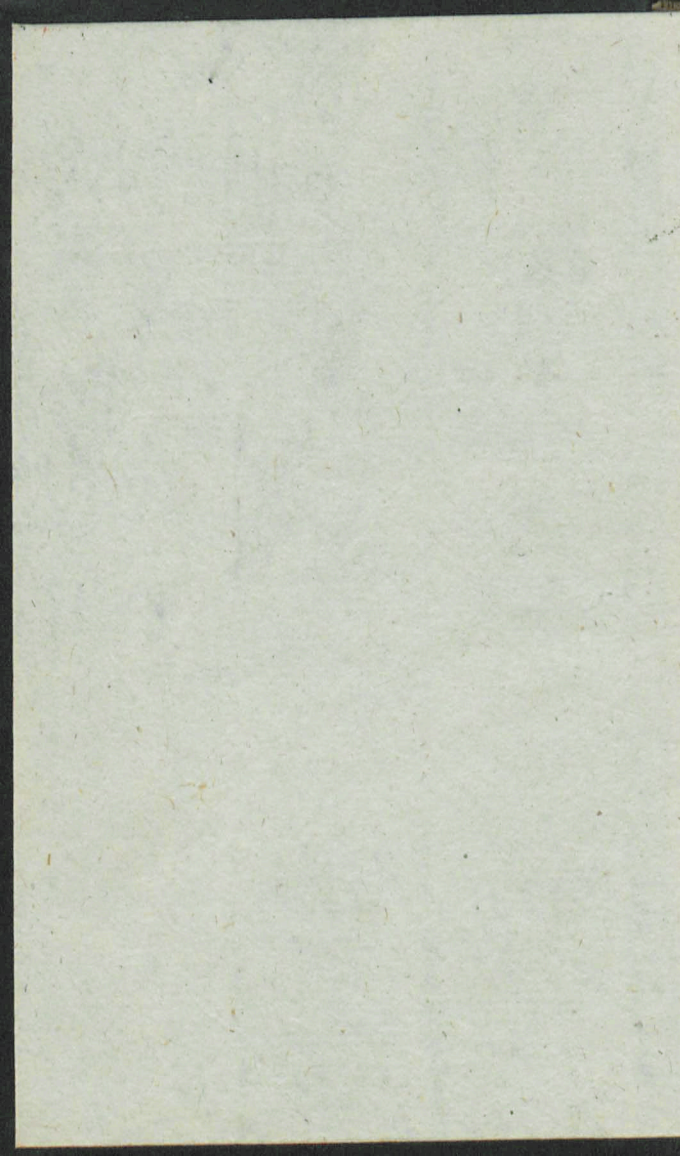
Larzom ciemności / y przeciwko
 ich widomym Hetmanom / kto-
 zzy (iako s. Jeronim opisuje))
 nie mają prawdy Krystusa w
 wstach / bo y w sercu nie mają /
 językami swymi zdradliwie po-
 stepują / bogoboynosc słowy
 wstają / bezbožność wkręca-
 ją / Krystusa mówią / Anycry-
 sta kryją / światłością sie chlu-
 bia / aby do ciemności zawiędli.
 Potrzebą tedy gornego ratun-
 ku na ratie zdrady / abyś y iego
 duše pozyskał / y twoiey wiel-
 kość grzechow / taką po-
 sluga odkrył.

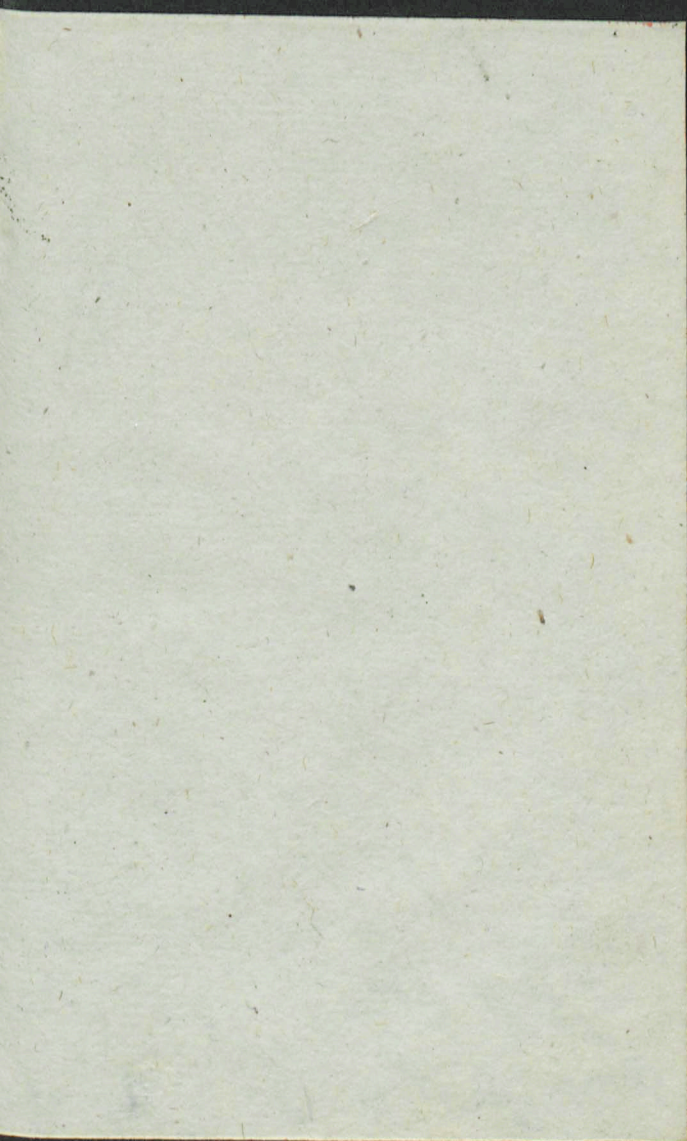
A M E N.

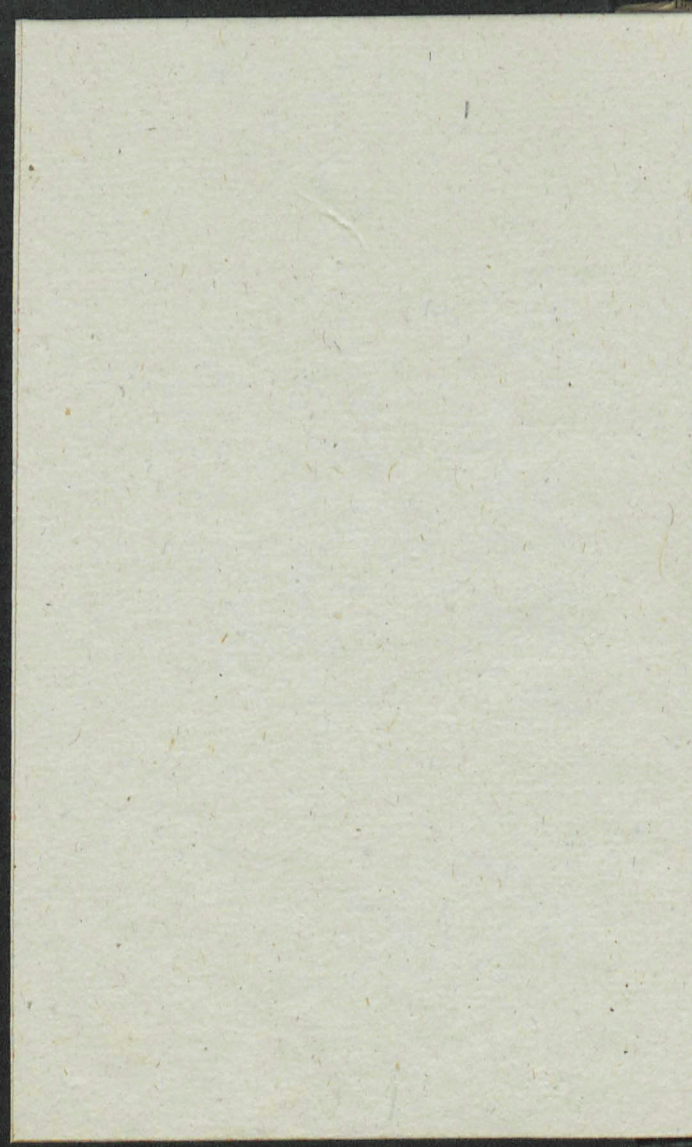

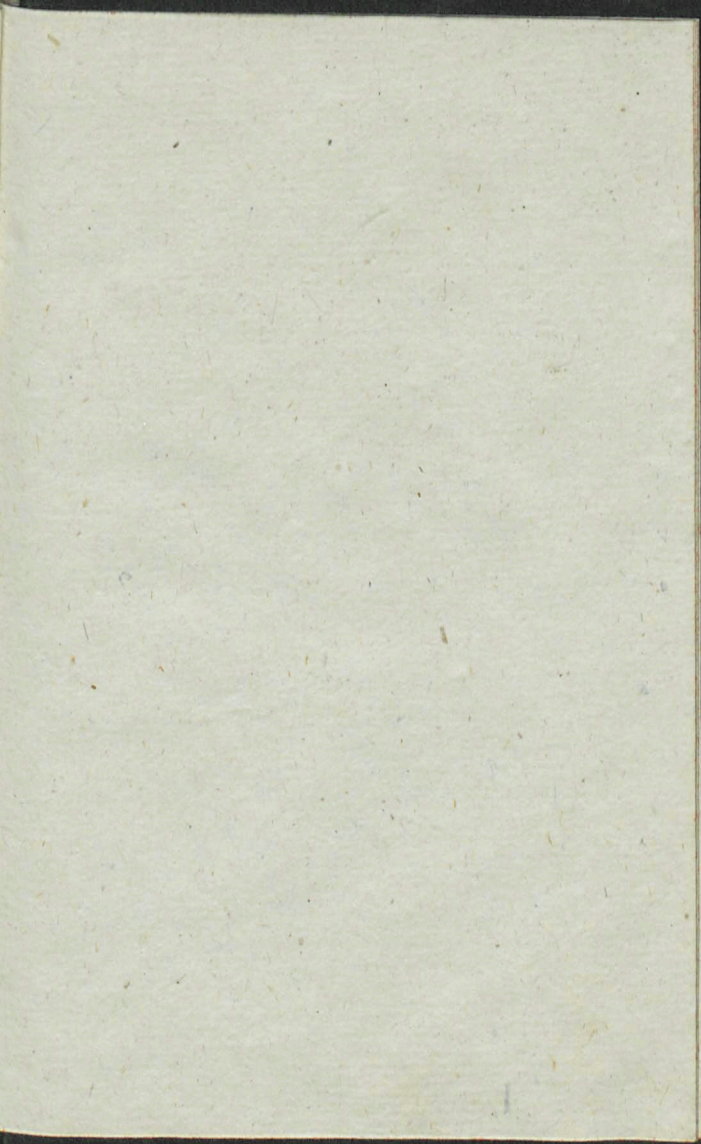

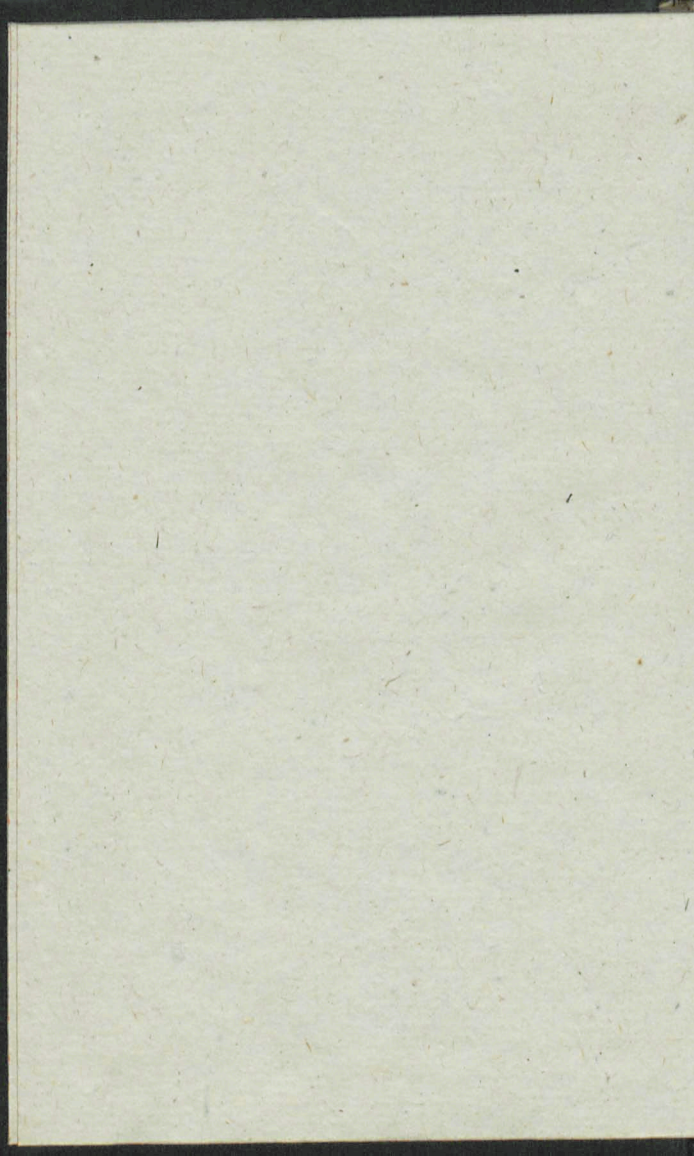

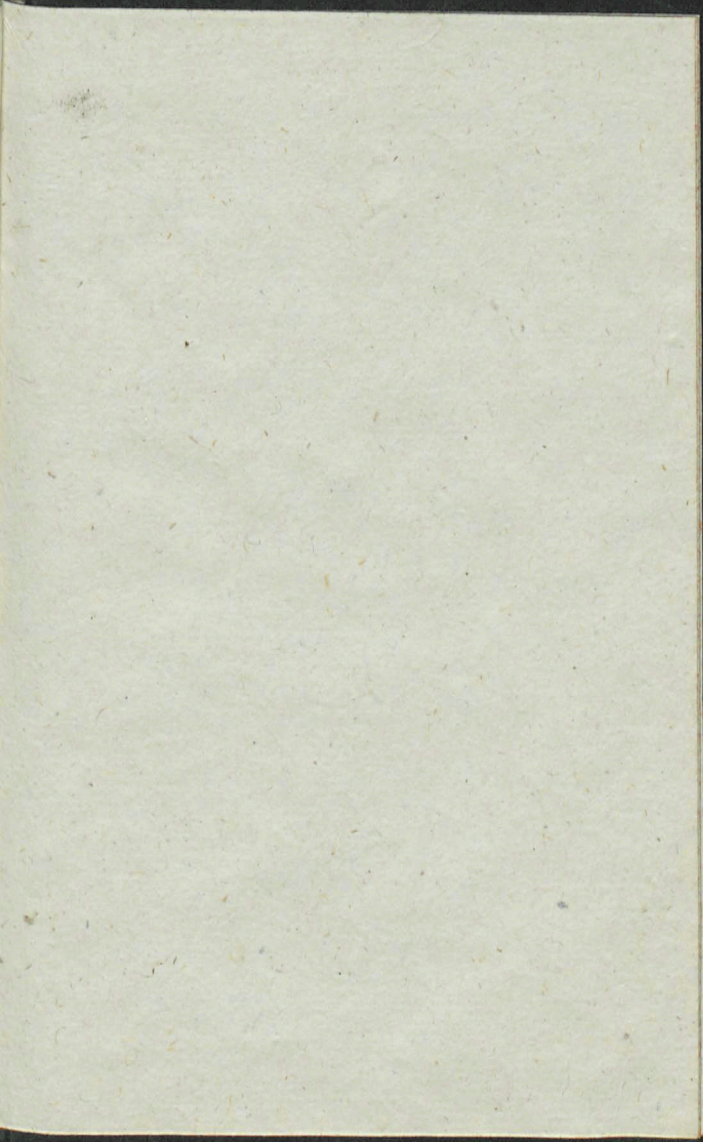

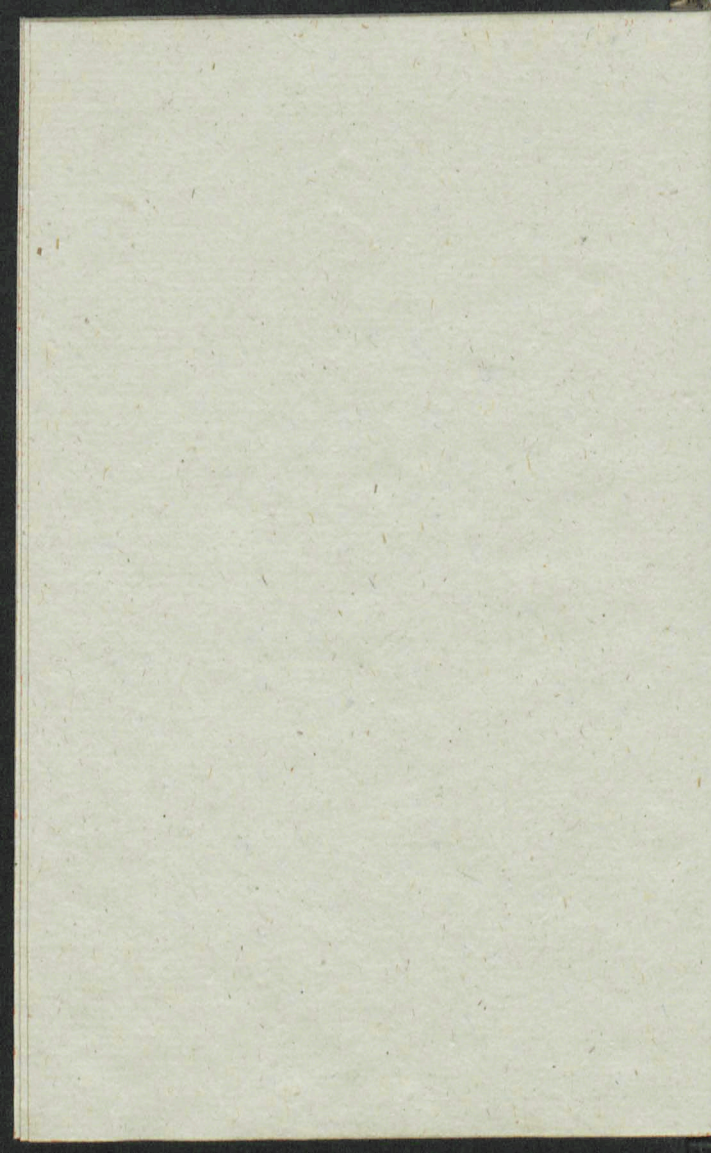

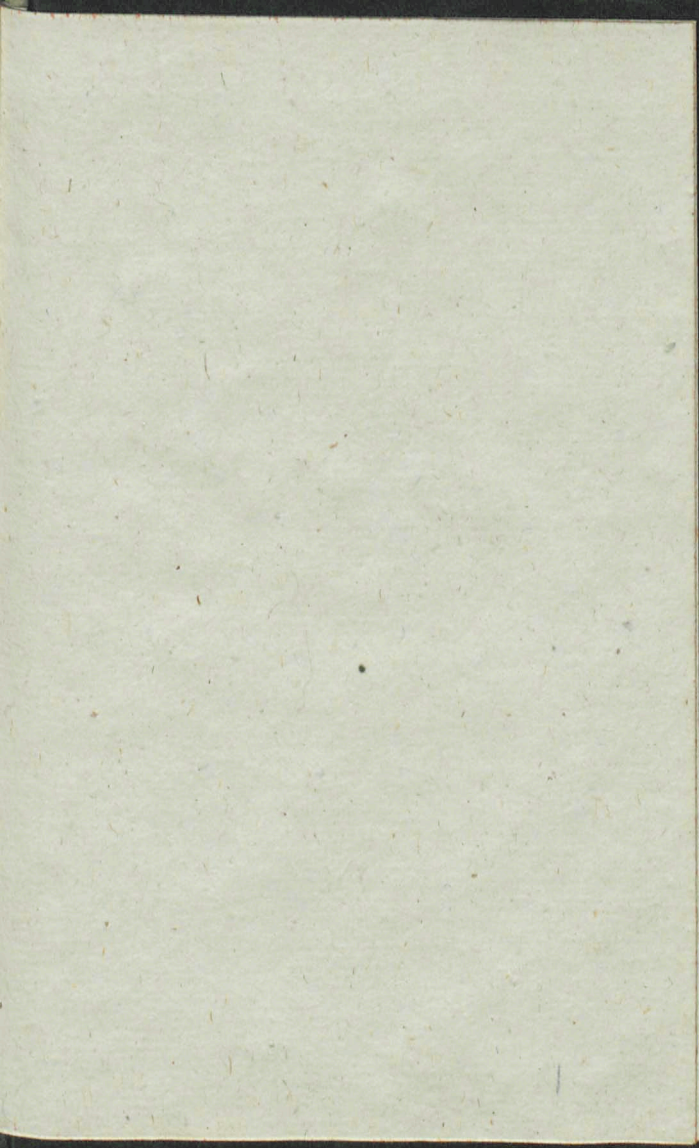

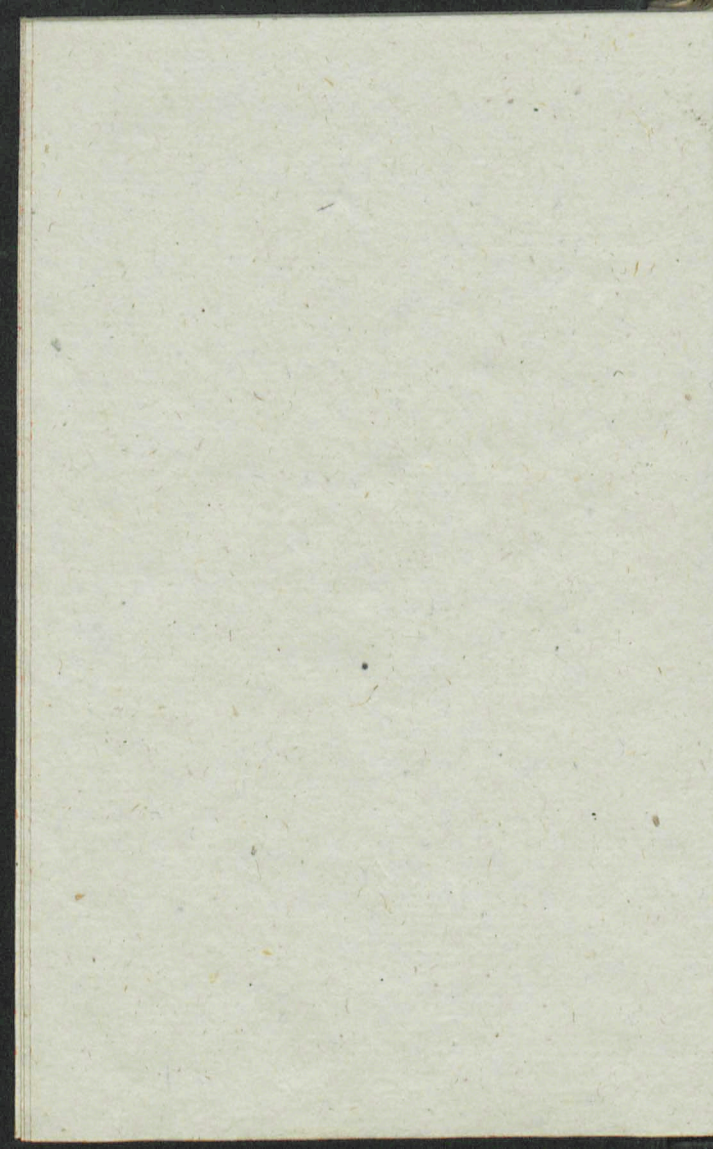

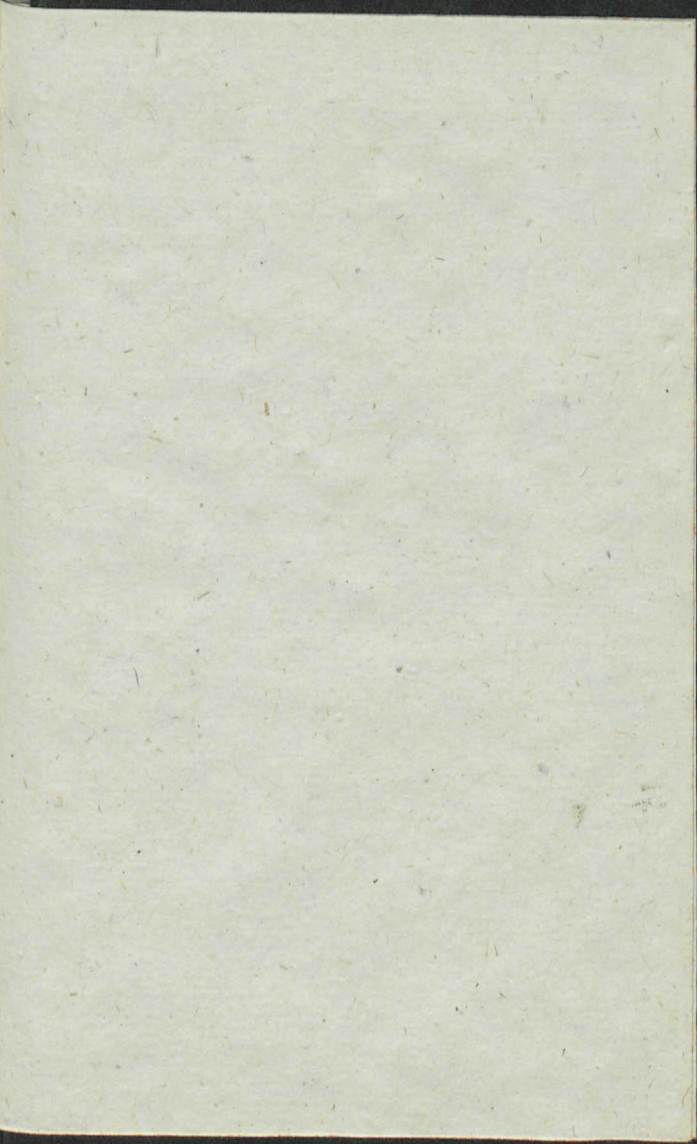

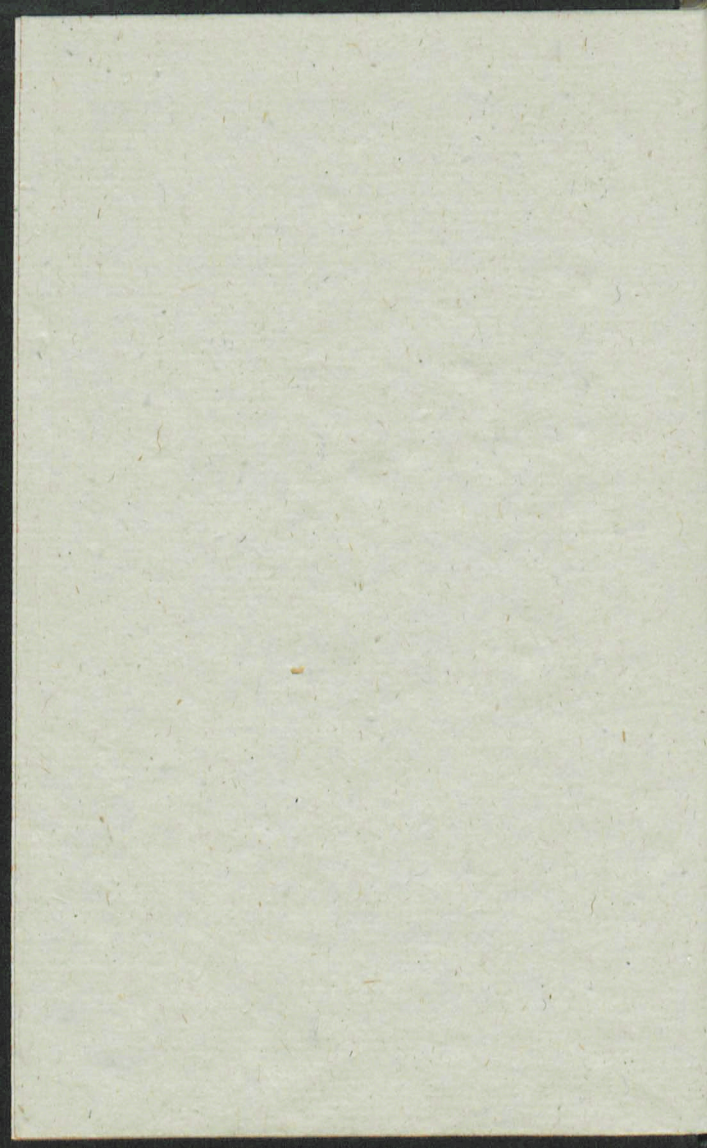

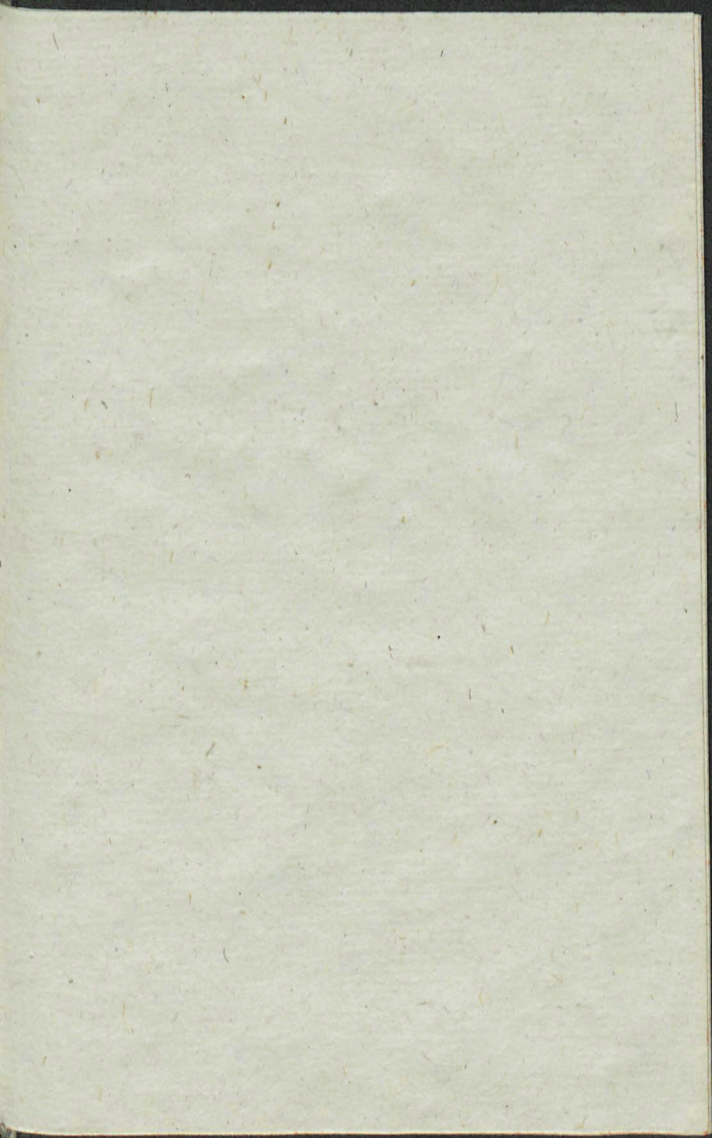

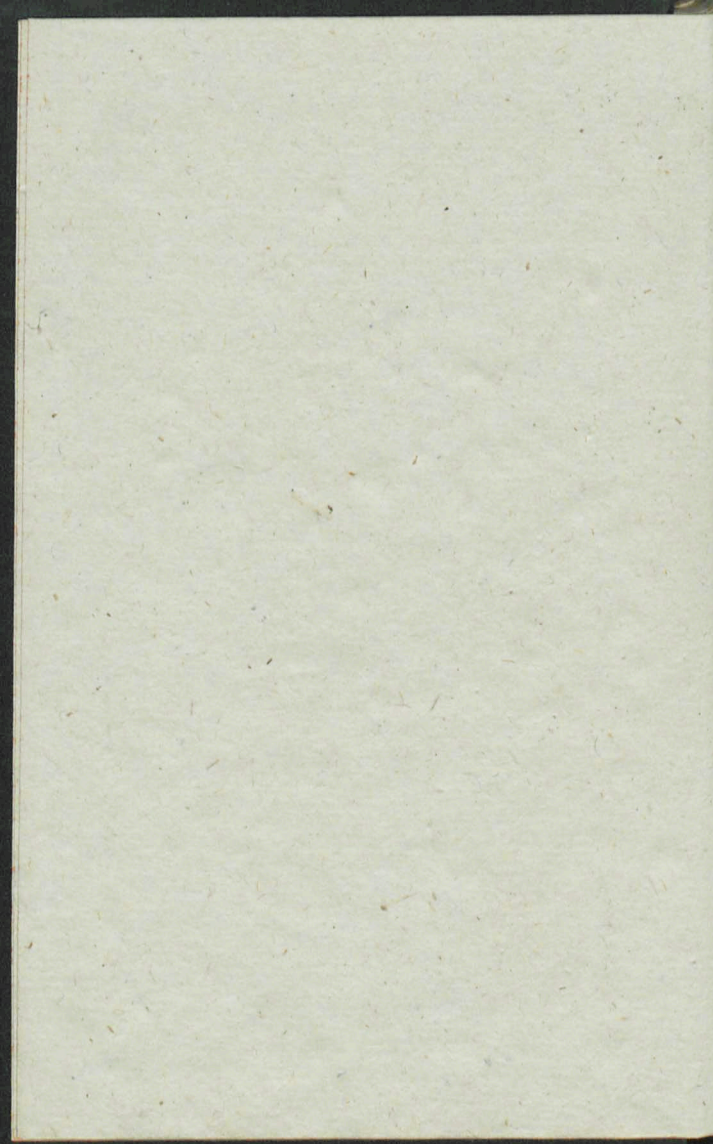

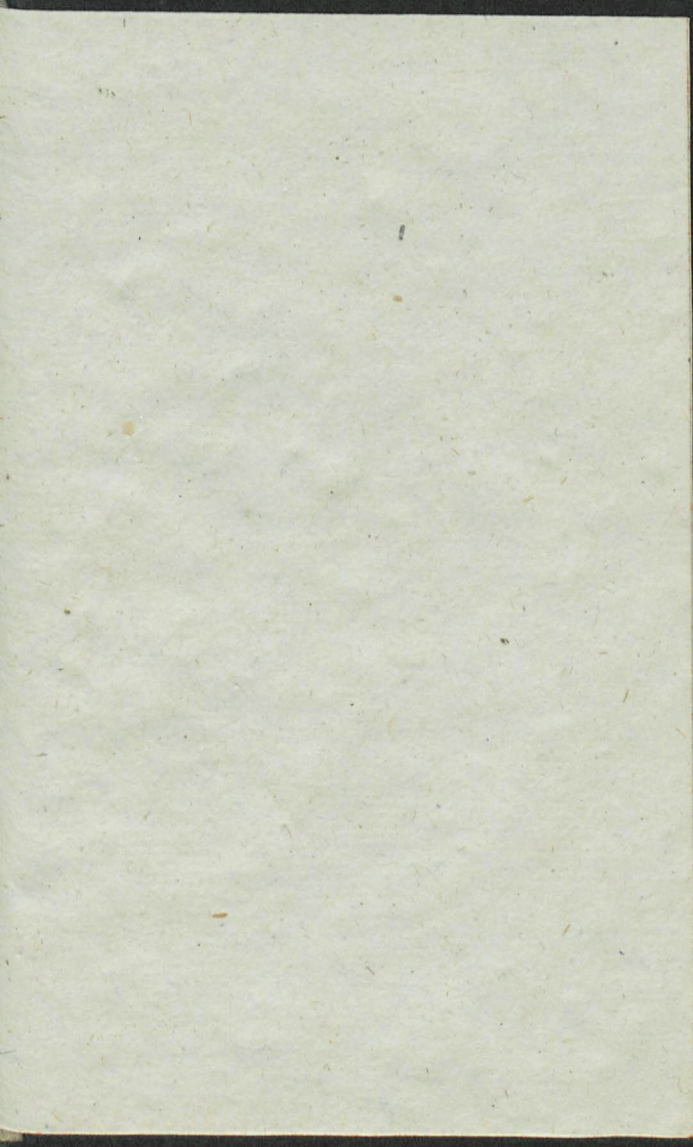

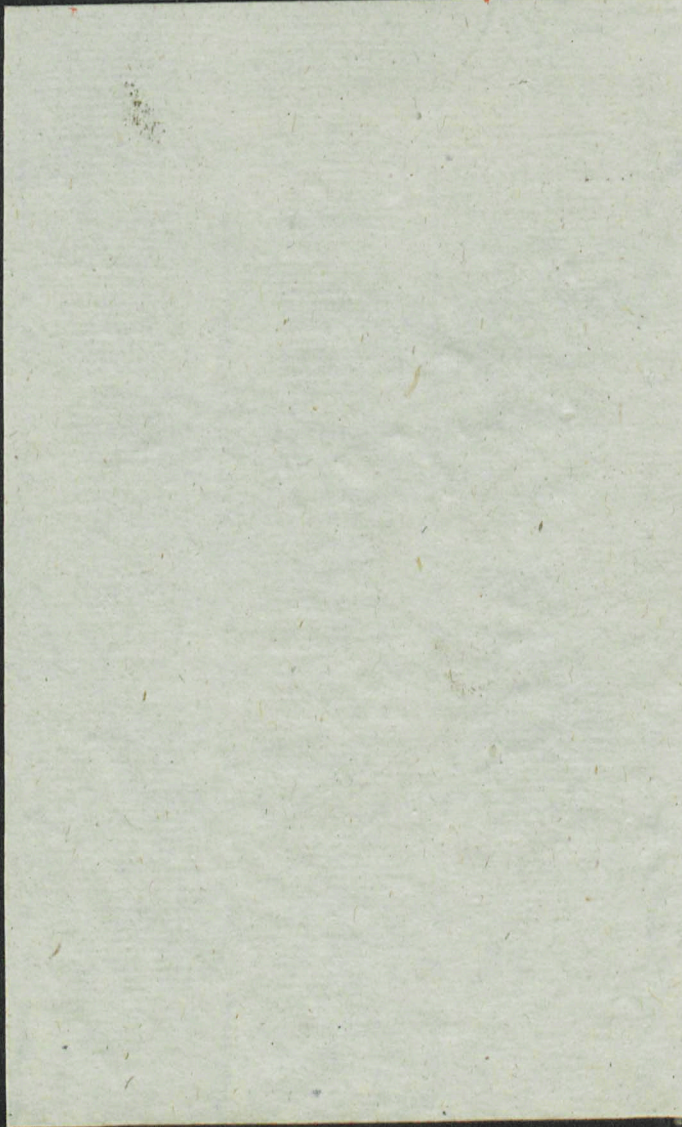

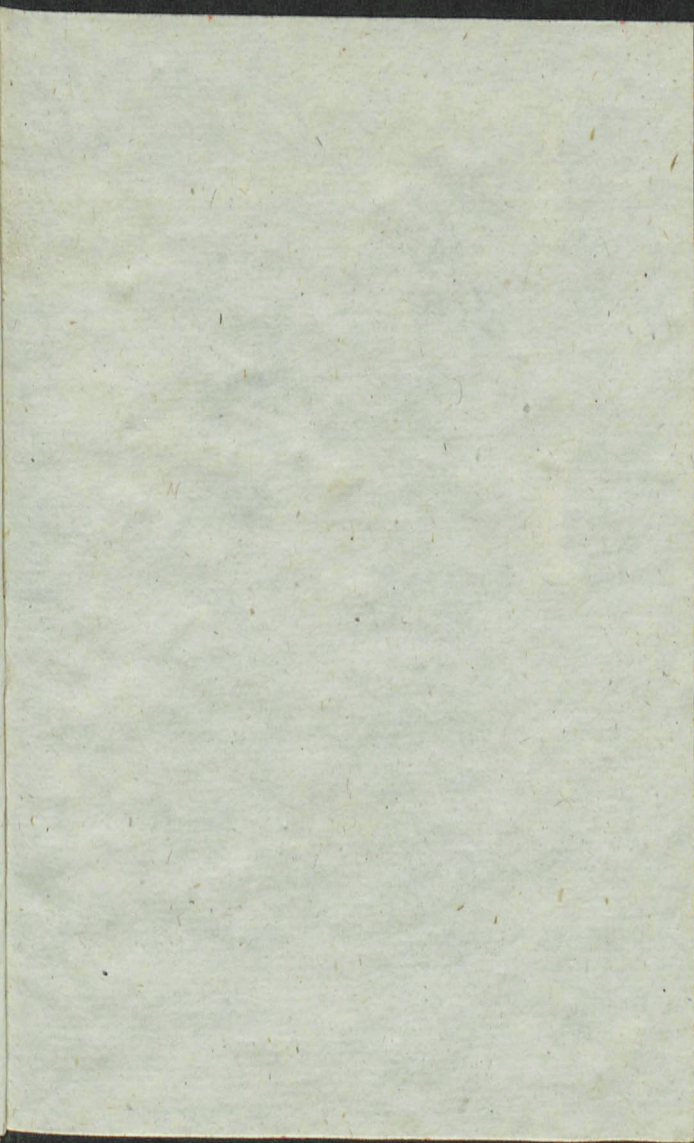

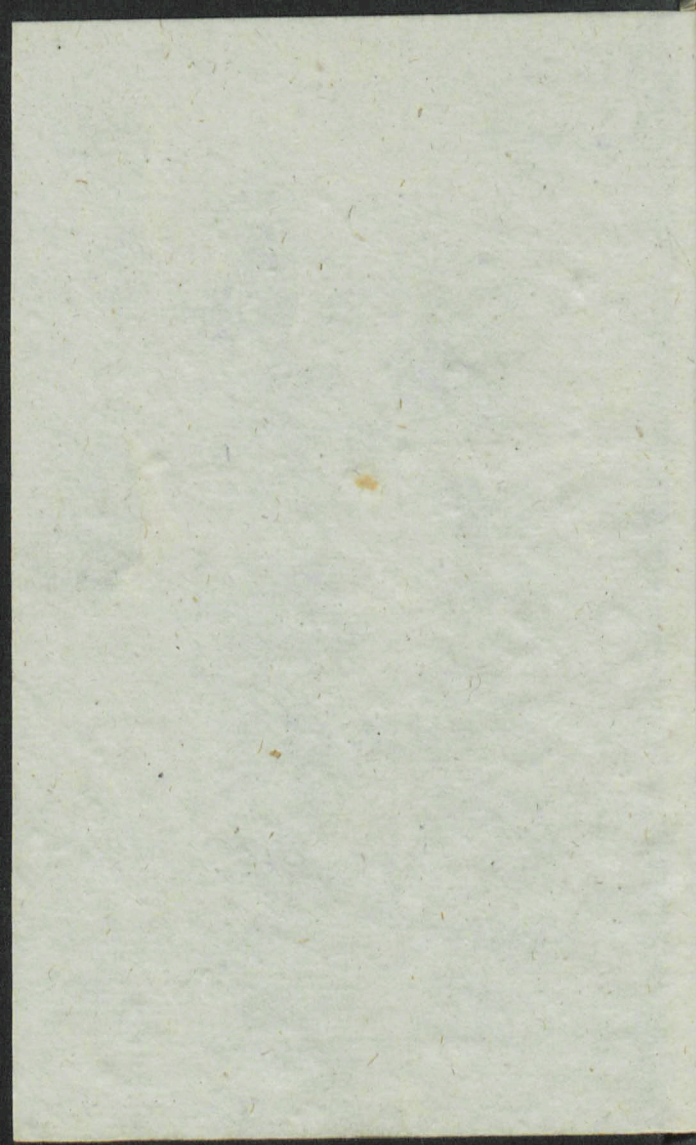

22173

9282.

